Burçin Tetik

ANNEMİN KABURGASI

iletişim

İletişim Yayınları 2944 • Çağdaş Türkçe Edebiyat 516

Dijital Kitap
ISBN: 9789750530807
Sürüm V01.01.01.01

Dijital Kitap Yapım Sistematik Dijital Kitap Atölyesi

Kaynak Basılı Kitap
ISBN 978-975-05-3000-5
1. Basım, 2. Baskı, 2021, İstanbul
İletişim Yayıncılık A.Ş.

EDİTÖR Duygu Çayırcıoğlu
KAPAK ve KAPAK İLLÜSTRASYONU Seda Mit
UYGULAMA Hüsnü Abbas
DÜZELTİ Büşra Bakan

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 40387
Cumhuriyet Caddesi, No. 36, Daire 3, Seyhan Apartmanı,
Harbiye Mahallesi, Elmadağ, Şişli 34367 İstanbul
Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58
e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web:
www.iletisim.com.tr
twitter: @iletisimyayin • facebook:
facebook.com/iletisimbirikim

BURÇİN TETİK

Annemin Kaburgası

BURÇİN TETİK Sankt Georg Avusturya Lisesi'ni bitirdikten sonra Boğaziçi Türk Dili ve Edebiyatı ile İngiliz Dili ve Edebiyatı bölümlerinden mezun oldu. Yüksek lisansını Berlin Freie Üniversitesi'ndeki İngilizce Çalışmaları: Dil, Edebiyat, Kültür bölümünde yaptı. "Konuşan Suskunluklar" başlıklı tezinde soykırımdan hayatta kalan kadınların travmalarının edebiyat alanındaki izdüşümünü inceledi. Kadın haklarına distopik bir gelecekten bakan öyküsü "Eşçip" 2015 yılında Türkiye Bilişim Dergisi Bilimkurgu Öykü Yarışması'nda birinci oldu. 2018'de "Yarım Saat" adlı öyküsü Kaos GL'nin düzenlediği Kadın Kadına Öykü Yarışması'nda özel ödüle layık görüldü. *5Harfliler*, *Amargi Dergi*, *bianet*, *die tageszeitung*, *sisterhood-magazine* gibi çeşitli mecralarda Türkçe, İngilizce ve Almanca yazıları yayımlandı. Alman *die tageszeitung* gazetesinin iki dilli platformu *taz.gazete*'de editör olarak çalıştı, Deutsche Welle bünyesinde sosyal medya ve video editörlüğü yaptı. Halen Berlin'de yaşamaktadır.

www.burcintetik.com

Somewhere over the rainbow
Way up high
There's a land that I heard of
Once in a lullaby
Somewhere over the rainbow
Skies are blue
And the dreams that you dare to dream
Really do come true

– "Over The Rainbow", *Oz Büyücüsü* (1939)

İÇİNDEKİLER

Annemin Kaburgası 9
Yabanperi 19
Müllerstraße'de Bir Ev 33
Yarım Saat 41
Çocukluğumun Evi 51
Frau Mahler'in Mektubu 59
Beden Göçü 69
İpler 77
Keramet 85

Annemin Kaburgası

Bir insan nasıl boydan boya yarıldıktan sonra aynı kişi olarak uyanabilir? Yaralarının iyileşmesi için annemin kemik çorbası içmesi lazım. Mahallenin çocukluğumdan beri aynı yerde duran kasabına gidiyorum. On yıldan fazladır et yemedim. Kasap dükkânının kokusu çocukluğumdan hatırladığım gibi; çiğ et ve beklemiş buz kütlelerinden çıkan soğuk koku burnumu yakıyor. Midemden gelen özsuların genzime yükseldiğini duyuyorum. Kasap çırağı, "İyi misin abla?" diyor, suratım beyazlamış olsa gerek. Elimi "Bir şeyim yok" anlamında sallıyorum, ama hemen dükkândaki beyaz plastik sandalyelerden birine oturuyorum, yoksa düşeceğim. Şimdi düşemem. Anneme çorba yapmam gerek. Annem evde yalnız. Annemin karnı boydan boya yarık. "Bana haşlamalık ver oradan bir kilo. Bir de bütün tavuk," diyorum. Et istemenin normalliğini ne de kolay hatırladım. Para verip canlıların kesilmiş bedenlerini satın almak son derece gündelik bir iş. Vitrinde duran cansız, derisi yüzülmüş kuzu bedenlerine bakmamaya zorluyorum kendimi. Oysa çocukken nasıl da olağandı hepsi. Kuyrukları hâlâ bedenlerinde duran kuzuların camlar boyu asılı kaldığı bir çocukluk. Şiddetin adı çocuklukta konamaz ki zaten. Kasap satırını indiriyor kırmızı liflerin kapladığı uzun kemiğe. Kemik pürüzsüz, ikiye ayrılıyor. Annemin karnını da böyle mi yardı doktor?

Dün rüyamda aynaya bakıyordum. Pirinç çerçeveli, oval bir duvar aynası. Çocukluğumda portmantonun yanına asılı ufak aynanın büyüğü sanki. Yüzümde bir değişiklik yok, kırk yaşına bastığım günküyle aynı. Ama başımın üzerinde bir tuhaflık var. Saçlarım yer yer dökülmüş, döküldükleri yerlerde pembe et birikintileri oluşmuş. Üzeri bıçakla kesilmişçesine pürüzsüz parlak pembeden yaralar. Dokunmaya korkuyorum. Gördüğüme inanamıyorum. Ben ne zaman hasta oldum? Annemin hastalığı ne zaman benim başıma geldi? Başa gelmek dedikleri bu muydu?

Sibel hastaneye gelmedi. Aile değil, arkadaş gibi gelmektense hiç gelmemeyi yeğledi. Ne annem ne de aileden bir başkası biliyor Sibel'le ilişkimi. Üç yıldır beraberiz oysa. Murat'la beraber gittiğimiz bir partide tanışmıştım Sibel'le. Omuzlarına değen parlak siyah saçları, balkonda sigara içerken giydiği siyah deri montu ile nasıl da havalıydı. Sebebini anlamadığım bir öfke ile uzaktan izlemiştim her hareketini. O gün güzelliğini, kendine güvenini kıskandığımı zannetmiştim. Hep öyle denmişti ne de olsa, kadınlar birbirlerini kıskanırdı. Hissettiğim şeyin çekim olduğunu sonradan anlayacaktım. Murat o gece fark etmiş miydi, ihtimal vermiş miydi acaba? Aklına bile gelmemiştir herhalde. İki ay sonra eşyalarımı toplayıp, Murat'ın asla atılmayan bilgisayar oyunu kutularıyla dolu evinden ayrılıp dosdoğru Sibel'e taşındığımda nereye gittiğimi söylememiştim, o da sormamıştı. Aile evinden daha yirmi yaşında babamın evine geçen annemden farklı mıydı durumum? Hor görüldüğüm bir adamın evinden daha iki aydır tanıdığım bir kadının yanına kaçmıştım.

Annem uykusunda sayıklıyor. Ameliyattan beri her uyuduğunda aynı şeyi söylüyor rüyasında, "Kimse yok mu?" Bir saat içinde yüzlerce kez mırıldanıyor çatlamış dudakları arasından. Narkozdan erken uyanıp kendini metal ameliyat sedyesi üzerinde bulduğunda çığlık çığlığa bağırışlarını ameliyathanenin sımsıkı kapalı kapılarının ardından bile duyduk. Karnındaki taze yarık, etlerini birbirine tutan metal zımbalar ve daha yerlerine bile yerleşememiş iç organlarıyla zamansızca uyanıvermiş boş ameliyathanede. Odasına taşınırken başladı "Kimse yok mu?" diye sayıklamaya, sedyesinin yanında "Buradayım," dediğimi duymaksızın tekrarladı sorusunu. Benim ve hemşirelerin orada olmasının bir önemi yoktu annem için, yalnız kalmıştı. Bir kere gerçekten yalnız kalırsanız sonra o yalnızlık bir ömür yapışır üzerinize. Annem ben kendimi bildim bileli yalnızdı.

Sibel, ben hastanede refakatçi olarak kalırken her gün aradı. Dördüncü günün gecesinde duş alıp biraz uyumak için eve, Sibel'in yanına gittim. Yatağa mis gibi kokan yeni yıkanmış çarşaflar sermiş, çok sevdiğim brokolili makarnadan yapmıştı. Dört gündür hasta bakıcıların işini yapıp idrar dolu torbalar boşaltırken, kan tüplerini hastanenin farklı uçlarındaki binalara götürmek için koştururken, sigarasızlıktan başım çatladığı halde vizite saati yaklaşınca doktorun bir dakikalık teşrifini kaçırma korkusuyla saatlerce odada beklerken bir an bile teklemeyen çelik iradem, Sibel'in bana sarılmasıyla tuzla buz oldu. Lavanta sabunu kokan yatakta Sibel başımı okşarken uyumuşum ağlayarak.

Bazen Sibel'e neden çekildiğimi düşünürüm. Kadınların babalarına benzeyen adamlar aradıklarını

iddia edenler, aynı kadınların annelerine benzeyen kadınlarla olduklarını da söyler mi? Murat'tan sonra Sibel'in yanında olmak ailesi boşanınca hafta sonlarını babasının yanında geçirip de kendi evine, annesinin yanına döndüğünde sonsuz bir rahatlama hisseden bir çocuk olmak gibiydi. Babanızla eğlenebilir, kuralların dışına çıkabilir, kahkahalar atabilirdiniz. Ama bir süre sonra yetmez olur bu. İnsan güvende olmak, kendisine bakıldığını hissetmek ister. Herkes için böyle midir bilemem, ama ben Sibel'e annemin yanına döner gibi gittim. Sibel'in içine parmaklarımı ilk soktuğumda rahmin nemli ve karanlık güvenini duydum yeniden. Kırk yaşımda, onlarca erkekten sonra çıktığım yere dönmüştüm işte. Murat olsaydı çarşafları yıkamayı düşünemezdi. Neye ihtiyacım olduğunu anlamaz, brokolili makarnayı, uyku getiren lavanta kokusunu akıl edemezdi.

Ameliyattan sonra beşinci günün sabahında dinlenmiş olarak döndüm hastaneye. Annem hâlâ yatıyordu. Oksijen tüpü odadan çıkarılmıştı artık, serumlar ve vücuttan çıkan muhtelif borularsa yerli yerlerindeydi. Annemin iğneden morarmış elinin üzerine, günde üç kez pansuman isteyen büyük kesiğine baktım. Bir insanın karnı boydan boya yarılıp, içindekilerden bazıları çıkartılıp yarığı yeniden dikildiğinde, o insan nasıl aynı insan olarak kalabiliyordu? Birazı eksilmişti artık, bazı organları almışlar, bazılarını çıkarıp yeniden takmışlardı. Makine olmak bu kadar kolay mıydı? Açılıp, kapatılıp, parçalarımız değiştikten sonra hayata devam ediyorduk nihayetinde. Uykusunda yine, "Kimse yok mu?" diye sayıkladı biraz. Terden nemlenmiş saçlarını okşadım.

Nemli bezle yüzünü, boynunu, omuzlarını sildim. Kimse yok değildi, ben vardım. Öylesine hep vardım ki, artık görünmez olmuştum. Temiz çarşafları, bir tencere brokolili makarnayı, annemin ev arkadaşım sandığı Sibel'i bırakıp gelmiştim ya işte. Yetmiyordum yine de. Anneme hiç yetemedim.

Onuncu günde çıktık hastaneden. Ayrılmadan başhemşire uzun uzun anlattı iğnesini nasıl yapacağımı, dikişlerine her gün nasıl pansuman yapılması gerektiğini. Annemin kızı değil de oğlu olsaydım aynen böyle anlatacak mıydı tüm bunları, diye düşündüm. Yoksa gözleri bir kadın arayacak, karıma mı anlatacaktı önce tentürdiyotu boca edip sonra yukarıdan aşağı bastırarak, metal dikişlere takılmamasına dikkat ederek yarayı sileceğimi? Bir karım olmasaydı, bakıcı tutmamı, eve hemşire çağırmamı söylerdi belki. Oysa benim en birincil görevim annemin kızı olmaktı. Gerekirse onun hemşiresi, doktoru, aşçısı, temizlikçisi, iğnecisi, bakıcısı olacaktım. Annelerin kızları olmak bunu gerektirirdi. Halbuki erkek olup aynı işleri yapsam özverimden, anneme bağlılığımdan ötürü ne çok övülürdüm. "Ne hayırlı oğlanmış!" derlerdi arkamdan. Şimdi ise kimse hayırlı olmamdan dem vurmuyordu, aksine, komşulara, annemin arkadaşlarına, akrabalara, doktorlara yetmiyordu yaptıklarım. Pansumanı biraz daha iyi yapabilirdim. İğne yapmaktan korkacak ne vardı canım? Kendim uzun yıllardır bir hayvan ölüsüne dokunmadıysam da annem için bir bütün tavuğu parçalarına ayırmam elbette gerekliydi.

Tavuk suda haşlandıkça suları köpürdü, beyaz köpükler tencereyle kapak arasından sızdı, ocağın üzerinde birikti. Sibel annemin evine geldiğimden beri

aramaz olmuştu. Biliyordum, anneme hâlâ anlatmadım diye içten içe dargındı bana. "Üç yıl oldu artık, saklanmak istemiyorum," diyordu. Öyle haklıydı ki. İlk tanıştığımızda omuzlarına gelen kuzgun siyahı saçları uzamış, beline inmişti. Uzun kirpikleri, ucu kalkık ufak burnu ile hayatımda gördüğüm en güzel kadındı. Sibel'in yanına taşındıktan sonra annem yeni evimi görmeye geldiğinde çok telaş etmiştik. Anneme kendi odam diye tanıttığım misafir odasındaki çift kişilik yatakta uyumuştum o gece. Annemin horlamaları artıp uyuduğundan emin olunca usulca kalkıp Sibel'in yanına gitmiştim. Memeleri küçüktür Sibel'in, ama o gece öpüp emdikçe büyüdüler ağzımda. Elim memesinde, kafam karnında uyuyakaldım. Uyandığımızda saat öğlene geliyordu. Ben gürültü yapmamaya çalışarak banyonun kapısını yavaşça kapattıktan hemen sonra, annem yattığı kanepeyi toplamış, sigara içmek için balkona çıkmıştı. Ne kadar zamandır uyanıktı acaba? Benim ayak seslerime mi uyanmıştı, yoksa kızının neden ev arkadaşının yatağında olduğunu düşünmemek için odadan çıkmamış mıydı uyanık olduğu halde? Tavuğun tencereden taşan köpükleri ocağın ateşini önce harladı, sonra aniden söndürdü. Kızgın çelik tencerenin yüzeyinde yanmış köpüklerden siyah lekeler oluştu.

Telefonum çaldı, Sibel arıyordu. Geçen sene beraber çıktığımız tatilde çektiğim fotoğrafı yanıp söndü ekranda. Issız bir Yunan adasında, saçında kumlar, boynunda ona aldığım mavi mercan kolyeyle gülümsüyordu. Ocağı kapatıp telefonu açtım.

"Annen nasıl?"

"Bugün ille de tavuk yemek istedi. Tavuk haşlarken köpüklendiğini unutmuşum biliyor musun? İnsan etini

haşlarsak o da köpürür mü acaba?"

Sibel duvarları çınlatan kahkahasından attı.

"İyice delirdin sonunda, değil mi? Gelip kurtarayım mı seni?"

"Beni annemden kimse kurtaramaz Sibel. Doktor doğumda göbek kordonumu iyi kesememiş olacak, hâlâ ne zaman ucundan çekiverse annemin yanında buluyorum kendimi."

Sibel'e bizim evimizde, bizim köpeğimizle olduğu için sitemliydim neredeyse. Neden o, beraber seçip aldığımız yemek masamızda kahvesini höpürdetirken beni arayabiliyordu da, ben kokusu önce genzimi sonra tüm evi dolduran ceset dolu bir tencerenin ısısıyla terliyordum?

Sibel henüz lisedeyken annesine kadınlardan hoşlandığını anlatmış. Önce babasına söylemekle, evden çıkarmamakla tehdit ettiyse de sonradan yumuşamış Meral Hanım. Üniversitede ilk ciddi sevgilisiyle tanıştırmış annesini, hippi özentisi sevgilisi annesine elleriyle bilezikler bile yapmış. Şimdi Sibel'in tavuk esansından uzakta, pansumanlar ve açık yaralar düşünmeden var olabilmesi kadar, annesine örme bilezikler yapan ergen sevgilisini, lisede yaşadığı kaçamak öpüşmeleri de kıskanıyorum. Sibel'i öperken anılarını, eski sevgililerini, annesiyle paylaştıklarını, geçmiş mutluluklarını da çekip almak istiyorum dudaklarından. Benim anılarım annemin yarılmış bedeninde son buluyor. İçimde kalan yaşamı her akşam yaptığım iğnelerle annemin bedenine enjekte ediyorum. Kırk yaşıma basalı iki ay oldu, demek tam kırk yıl önce annem memesinde tutuyordu beni, sütüyle hayat akıtıyordu ağzıma. Şimdiyse rüyalarımda onun yarasını

başımda taşıyorum. O benden başkasını doğurmamış, benim de başka doğuranım, yaralarını üzerime aldığım yok.

Sibel öyle güzel ki. Keşke anlatabilseydim anneme. Annem Murat'ı pek sevmişti. Yaşı benden biraz büyük, iyi de para kazanıyor; komşularına gururla anlatabileceği bir adamdı işte. "Nişanlısı," dedi herkese beraber olduğumuz sekiz yıl boyunca. Otuz beş yaşındaki kızının bir erkekle evlenmeden yaşıyor olduğunu aklı almadı, hep bir evlilik provası olduğunu düşünerek tahammül etti hayatıma. Bir tane kızı vardı, bir düğün yapamayacak mıydı yani?

Gidip uyandırıyorum annemi. Çorba içmesi gerek ki ilaçlarını alabilsin. Uzun eflatun geceliğini sıyırıp önceki pansumandan kalan gazlı bezleri nazikçe kaldırıyorum. Ameliyat kesiği incecik bir yılan gibi göbek deliğinin etrafından dolanarak aşağı ilerliyor. Bugün daha az kırmızı düne göre. Bir gün bu işi yapmam gerekmeyeceğini bir türlü idrak edemiyorum. Doğduğumdan beri annemin yaralarını sarmaya öyle alışmışım ki, bu fiziksel yaranın diğerlerinin aksine bir gün kapanacağı aklıma gelmiyor. İnleyerek uyanıyor her zamanki gibi. Bugün çorba yapıp telefonda Sibel'le konuşurken gelip annem hâlâ nefes alıyor mu diye kontrol etmeyi unuttum. Annemin yarası kendi hayatımın içinde birden aklımdan çıkıverdi. Midemden yukarı bir korku yükseliyor; annemi unutursam ölür. Oysa uyandı işte, inleyerek de olsa, çatık kaşlarıyla da olsa uyandı. Hatam affedildi. Annemi unutmadım. Annem ölmedi. Kaşığıyla çorbadaki tavuk parçalarını buldu, "Sen mi yaptın?" diye sordu bana, kaşları hâlâ

çatık. Yıllardır tavuğa ne dokunduğumu ne de yediğimi biliyor. Bilmediği, o bana muhtaçken benim artık kendim olmadığım.

Bugünlerde bütün bir tavuğu satırla parçalıyor, kasapla kuzunun en taze yeri için pazarlık ediyorum. Birkaç ay önce bir restoranda yediğim makarnanın içinden yanlışlıkla bir parça et çıktığı için tuvalete gidip kusmuştum halbuki. Bir hayvanın ağzımda olduğunu hissetmek yetmişti tüm yediklerimi çıkarmama. Annem şimdi ona sunduğum çorbanın ne demek olduğunu biliyor. O ölmesin diye öldürmek zorundayım. Ben, çorbanın içindeki et parçalarındayım annem için. Kendimi de tavuğun kanatları, butları, göğsü gibi parçalara ayırıyorum. En faydalı yerlerim annemin olmalı. Kendimden bana kalan kısımlarla yaşamaya çalışıyorum.

Bu, annemin hayatının ikinci kez ellerime kalışı. Ben lise sondayken, babam kendine yeni bir aile kurmak üzere bizi terk etmeden hemen önceki kış üçümüz oturma odasında oturuyorduk. Annemin de benim de babamın birkaç ay sonra bir gün bavulunu toplayıp bize haber bile vermeden gideceğinden henüz haberimiz yoktu. Oturma odasının ortasındaki sobanın üzerinde kestane kızartıyorduk. O akşamı düşündüğümde hâlâ burnuma kestanelerin iç bayıltan tatlı kokusu gelir. Babamın televizyonda rastgele değiştirdiği kanallara bakıp kucağımdaki kestaneleri soyarken annemin eliyle oturduğumuz kanepeye vurduğunu hissettim. Ağzı açıktı, ama ses çıkmıyordu. Ayağa kalktı, öksürüyor, elleriyle göğsüne vuruyordu. Yüzü nefessizlikten kızarmıştı. Ne olduğunu anlayınca hemen babama

baktım. Babam elinden bırakmadığı televizyon kumandasıyla annemin çırpınışlarını izliyordu. Babama kalkması için bağırdığımı anımsıyorum. Geriye dönüp bakınca, belki de içten içe annemin o an ölmesini istemişti. Böylece aylarca beklemeden hemen kurtulabilirdi bizden. Ya da belki her zaman olduğu gibi, ne yapacağını bilmeyen, kararsız bir adam olarak kalakalmıştı hareketsizce. Babamın bir şey yapamayacağını anlayınca yerimden fırlayıp anneme kollarımı sardım arkasından. Yalnızca filmlerde gördüğüm, işe yarayıp yaramadığını bile bilmediğim şu hayat kurtaran hamleyi şimdi gerçekten annemi boğazında kalan kestane parçasından kurtarmak için yapacaktım. Elimden gelen başka bir şey yoktu. Sağ yumruğumla annemin göğsünün altına hızla bastırdım. Annem kollarımın arasında kesilmek üzere olan bir tavuk gibi çırpınıyordu. Başaramamıştım, annemi kurtaramadım. Gücüm yetmemişti. Derin bir nefes alıp yeniden sardım annemin bedenini, bu kez çok daha sert indirdim yumruğumu göğsünün hemen altına. Televizyonun monoton gürültüsüyle dolu odanın ortasında yabancı bir ses işittik, bir çatırtı. Elimin altında bir şeylerin kırıldığını hissettim. Babam duyduğu sesle nihayet oturduğu koltuktan kalktı. Annem kollarımdan kayıp yere çöktü, oturdu. Hırıltılı da olsa nefes alıyordu. Ben de aniden gelen bir baş dönmesiyle yere, annemin karşısına oturdum. Yüzü sıcak ve nemli, saçları terden ıslak, bacakları açıktı. Sanki daha şimdi doğurmuştu beni. Annemin hayatı elimdeyken, bitmeyen bir doğumun içinde buluyordum kendimi. Görünmez göbek kordonum hiçbir zaman tam olarak uzaklaşamıyordu onun bedeninden. İçinden

çıktığım beden hâlâ yanı başımdayken nasıl olur da doğumun bitişinden söz edilebilirdi? Gerçek doğum, ancak annem ölünce mi gerçekleşecekti? Mutlak ayrılık henüz ortada yokken bu bitmek bilmeyen doğum sancısını beraber çekiyorduk.

Annemin moraran yüzü yavaş yavaş kendi rengine dönerken, boğazından fırlayıp biraz ötesine düşen kestane parçasını avucuna aldı, bana uzattı. Kestane, benim zafer nişanımdı artık, bir ödül gibi annemden bana takdim edilmişti. Hem hayatını kurtarmış hem de kaburgasını kırmıştım annemin o akşam. Bir kurtarma öyküsüne eklemlenmiş bir kırılma öyküsü. Zarar vermeden iyileştirmek mümkün değil miydi? Kestane kokusunu bu anıdan nasıl ayıramıyorsam, annemin kaburga kırığını da hayata dönüşünden ayıramadım. Şimdi oturduğu yatakta çorbasını içerken göğsü inip kalkıyor yuvasında. Kırığı yıllar önce iyileşmiş kaburgasının içine alıyor her yeni nefesini. Altında oluştuğum, yumurtadan bebeğe evrildikçe iterek kendime yer açtığım, kaybettiği nefesini geri verirken kırdığım kaburgaları şimdi sağlam. Havva'ya kaburgasından hayat veren Âdem gibi annem; hem yaratıcı, hem zalim hem de kurban. Âdem muhakkak Havva'yı içinde büyütüp doğurmuştur, çünkü insan başka türlü kaburgadan gelemez nihayetinde. Daha doğumda annesinin kemiklerini kırmaya başlar, vücudunu ortadan ikiye yararak dünyaya açılır, hayatta kalır işte böyle insankızı.

Annemin ilaçlarını verdikten sonra boş tabakları tepsiye koyup mutfağa döndüm. Günün son ışıkları tepenin ardında kayboluyordu. Mutfağı havada asılı

kalan tavuk rayihasından biraz olsun kurtarmak için camı açıp bir sigara yaktım. Nedense aklıma Sibel'in incecik teninden görünen kaburgaları, yakası açık bluzler giydiğinde ortaya çıkan çıkık köprücük kemikleri düşmüştü. Anneme Sibel'i anlatacaktım. Ağzımın kenarına sıkıştırdığım sigaranın gözümü yaşartmasına aldırmadan tepsinin içindeki tavuk kemiği yığınını çöp kutusuna boşalttım.

Yabanperi

Güneşli, tatlı tatlı ıhlamur kokan bir mayıs sabahıydı. Mahalledekilerle beraber bir kamyonete doluşup yakınlardaki meraya piknik için yola koyulmuştuk. Annem kokusu ağız sulandıran kuru köftelerinden yapmış, araca binmeden iki tanesini elime tutuşturmuştu bile. Babam görse sofraya oturmadan elimi ağzımı yağladım diye biraz söylenir, belki beni iki bacağının arasına sıkıştırıp sabunlu bezle ağzımı güzelce silerdi. Çok titizdi, istemezdi kızı ağzının kenarında yağlı, salçalı izlerle gezsin. Ama bana hiç kızmazdı, farklıydı benim babam, diğer babalara benzemezdi.

Komşumuzun oğlu Ali'yi bir gün ağzının kenarı mosmor görünce şaşırıp kalmıştım. Sormuştum, ne oldu diye. Banyodan çıkınca ışığı açık unutmuş, babası da patlatmış suratına bir tane. Dünyanın en sıradan olayını anlatır gibi anlatmıştı yediği tokatı, alışmıştı ne de olsa. Oysa ben o zamanlar tüm babalar benimki gibi, fırtınalı gecelerde sığınılan birer kucak zannederdim.

Kamyonette babamın dizlerinin arasında sallana sallana etrafı izledim yol boyu. Bulutlar yavaş yavaş tepemizden akıyor, tam bir koyuna ya da kediye dönüşecek gibiyken dağılıyorlardı. Bu senenin ilk pikniği olacaktı, hepimiz heyecanlıydık. Mahalledeki tüm oyun arkadaşlarım kamyonetin arkasındaydı neredeyse. Arka sokakta oturan Nebahat Teyze, benim

yaşlarımdaki üç torununu kapıp getirmişti. Sekiz numaranın pek sevdiğim benden bir yaş büyük ikiz kızları da biraz ötemde, ana babalarının yanında, sıcak havanın mayhoşluğuyla uyukluyorlardı. İkizlerden Serap uzun sarı saçlarını hep iki yandan örer, Meryem ise ya başına koyu kırmızı kadifeden bir bant takar ya da saçlarını açık bırakırdı. Kızlar kimi zaman bizi işletmek için saç modellerini değiştirirler, herkes de safça inanırdı Meryem'in Serap, Serap'ın Meryem olduğuna. O yaşlarda bir benden diğerine geçmek, saçının şeklini değiştirmek kadar kolaydı ne de olsa. Yine de ben, Serap'ı hep tanır, Meryem'in örgülerine öyle kolay kanmazdım. Kimbilir, belki de bu yüzden Serap benimle oynamayı sever, takım oyunlarında hep, "Beril'i alalım," diye ikna ederdi arkadaşlarını.

Kamyonet piknik alanında durduğunda babamın bacaklarının arasından fırlayıp ilk ben atladım yere. Mahalleye yakın diye seçtiğimiz bu cılız koruluk, bana uçsuz bucaksız ormanlar gibi görünüyordu. Kamyondakilerin inmesiyle hummalı bir çalışma başladı. Kırmızı kareli kocaman piknik örtüleri yer yer kelleşmiş çimenlere serildi, üzerlerine plastik yoğurt ve dondurma kaplarına istiflenmiş köfteler, zeytinyağlı sarmalar, bol acılı kısırlar dizildi. Erkekler her zamanki gibi mangal işini üstlendi, kadınlarsa elbirliğiyle örtülerin üzerini yaptıkları yemeklerle donattılar. Bazen, "Eh, eskiden de kadınlar toplayıcılık, erkekler avcılık yaparmış," diyen biri çıkardı kadınlar arasından, diğer kadınlar da bunu beklemişçesine hevesle kafalarını sallardı. Oysa artık kimsenin bir şey avladığı yoktu. Mahallenin erkeklerinin kocaman göbekleri, kassız, hımbıl vücutları arada bir mahalledeki boş

arsada yaptıkları futbol maçlarına bile zar zor izin veriyordu. Erkekler arasında en çeviği, en formda olanı babamdı. Kumral dalgalı saçları, ince ama kaslı vücuduyla diğerlerinden başka görünüyordu gözüme. Biz annemle çatal bıçakları örtünün üzerine dizerken, babamın komşu kadınlarla şakalaşıp getirdikleri sarmalardan yemesini izledim. Mangalın başındakiler ve kırmızı örtüleri mezelerle döşeyenler arasında mekik dokuyordu babam.

O zamanlar annem, babamla aynı yatakta yatmıyordu artık. Oysa önceden ürkütücü bir rüyadan uyanırsam, koşarak yanlarına gider, yorganı açıp aralarına girerdim. Bazı geceler annemi yatakta yalnız bulduğum olurdu. Sormazdım, çünkü babamın salondaki kanepede uyuduğunu bilirdim. Nasılsa sabah uyandığımda her şey yolundaymışçasına, iki yanımda yattıklarını görür, geceyi unuturdum.

Piknikten birkaç ay önce olacak, bir gece yine bir kâbusla uyandığımda, bu kez annemi de bulamamıştım odasında. Havaya sinmiş gerilimi hissederek, parmak uçlarımda süzülerek kapısından ışık sızan banyoya doğru gitmiş; annemin, küvetin kenarına oturup ağzını kapatarak bastırmaya çalıştığı hıçkırıklarını duymuştum. Çok kötü bir şey yaşanmış olmalıydı. Babam iyi miydi? Korkuyla salona koşmuştum sonra. Annemin küvet kenarındaki rahatsız oturuşu gibi, babam da kanepenin kenarına ilişmişti. Önce korktuğum gibi kötü bir şey olmadığını düşünüp rahat bir nefes alsam da, sonra bir şeyler döndüğünü, bir tuhaflık olduğunu fark ettim. Babamın üzerinde annemin o çok sevdiğim mavi satenden sabahlığı vardı, gözlerine de aynı renkte bir far sürmüştü. Acemice

sürüldüğünden mi, gözyaşlarına direnemediğinden mi bilmiyorum, rimeli yanaklarına bulaşmıştı. Beni görünce elleriyle gözlerini silip zar zor gülümsedi, kollarını kocaman açtı. Babamın yanına kıvrıldım, birbirimize sarıldık daracık kanepede. Annemle babamın kokuları mavi sabahlıkta birbirine karışmış, huzurlu bir güvenle burnuma doluyordu. Hangi çocuk istemez annesiyle babasının tek bedende karışmasını? En azından ben isterim. Ama benim içimi ısıtan duygular, onları korkutuyordu belli ki. İkisi de kendi yalnızlığında ağlıyordu işte. O günden sonra babamı bir daha annemle aynı yatakta görmedim.

Serap kendini pat diye yanımdaki boşluğa bırakıp oturdu, elindeki büyük kola şişesini açmam için bana uzattı. Sabah güneşi sarı buklelerinin üzerinde parlıyordu. Açamadığı şişeyi oğlanlara, hatta babasına bile götürmeyip, bana getirmesine sevindim. Serap'la aynı boylardaydık aslında, ama benim kollarım daha güçlüydü. Babam gibi atletiktim, oğlanları koşuda da, bilek güreşinde de yeniyordum. Belki diğer kızlar da katılsalardı bilek güreşine, onlar da oğlanları yenebilirdi, ama nedense bizi uzaktan izlemekle yetiniyorlardı hep. Sıkışmış kapağa var gücümle asıldım, kapak pısssss sesiyle ellerime köpüklerini akıtarak açıldı. Ela gözleri bir mucizeye tanık olmuş gibi ışıldayarak, "Açacağını biliyordum," dedi Serap. "Cem ben açarım dedi, ama aptal işte, daha iki gün önce bilek güreşinde yendin onu sen. Sen zahmet etme, Beril açar dedim... Nasıl, iyi demiş miyim?"

Serap'ı ikiz kardeşi Meryem'den bu kadar kolay ayırt etmemin diğer çocuklarla paylaşmadığım gizli bir hilesi

vardı. Sol gözü sağdakine göre biraz kısıktı Serap'ın, hele güneşli havalarda iyice kısılıyordu. Onun bu ufak kusurunu bilmek, bana nedense büyük haz veriyordu. Yüzünde herkesin görebileceği bir yerdeydi bu küçük farklılık, ama belli ki kimse benim kadar dikkatli bakmıyordu o yüze. Ben yine Serap'ın kısık ela gözüne dalmışken, yanımıza gelen Cem'i fark etmedim. Hep Serap'la Meryem'in peşinde dolanan, bir türlü içimin ısınmadığı bir çocuktu Cem. Bilek güreşinde yendiğim diğer oğlanlar gibi, o da benden haz etmezdi. Serap'la altında oturduğumuz ağaca yaklaşıp, "Oo Beril Hanım da buradaymış, geçen günün rövanşını mı yapsak?" diye gülerek yanağımdan makas almaya kalkınca ne olduğunu anlamadan ayağa fırlayıp sertçe itivermişim oğlanı. Yerdeki çamur birikintisine kıçüstü oturmuş halini görünce şaşırdım. Ne ara ittim, nasıl düştü, fark etmemiştim bile. Şaşkınlığımı belli etmemeye çalışarak yeniden Serap'ın yanına oturdum. Cem öfkeyle bir krem rengi şortundaki çamurlara, bir bana bakarken, Serap oturduğumuz ağaç dibinde karnını tuta tuta gülüyor, arada başını omzuma yaslayıp kahkahalarına benden destek alarak devam ediyordu. Serap'ın yumuşacık sarı örgüleri yanağıma değerek oradan omzuma ve kucağıma döküldükçe rahatlayıp ben de gülmeye başladım.

Yemekler yenip erkeklerin rakıyla iyice demlendikleri, kadınların gruplaşarak fısıltılı sohbetlere daldığı zaman gelince, biz çocuklar da "Çok uzaklaşmayın," tembihlerine kulak asmadan koruluğun içine doğru saklı bir hazine bulacakmışçasına koşturmaya başlamıştık bile.

Bazı kızlar ağaç gövdelerine yanlarında getirdikleri uzun lastikleri sarıp, "Birler, ikiler..." diye bağırarak lastik atlamaya girişmişlerdi. İkizler de onların arasındaydı. Serap eliyle "Gel gel" işareti yaptıysa da, lastik benim oyunum değildi. Zaten Serap dışındaki kızlardan çağıran da olmamıştı. Benim gibi saçını yalvar yakar kısacık kestiren ve oğlanlar gibi kolsuz atlet ve şortlar giyen kızlarla değil; kendileri gibi uzun, ipeksi saçlı, gizli gizli annelerinin makyaj malzemelerini okula getirip arka sıralarda tatlı bir suç işlercesine oje süren kızlarla arkadaş olmak istiyorlardı. Oysa bana kalsa ben her şeyi aynı anda olabilirdim. Babam gibi. Yanlış olmadığımı, babama bakarak anlıyordum. Ben onu bu kadar çok sevebiliyorsam, beni de bir gün olduğum gibi seven biri muhakkak çıkardı.

Biraz ileride mahalleden birkaç çocuk yakartop oynamaya başlamıştı. Herkesin oynamayı sevdiği, kızlarla oğlanların birbirinden ayrılmadığı oyunlardandı bu. Aralarına katılmak için koştum. Ne kadar zaman geçti, dönüp bakınca anımsamak zor. Ensem terlemiş, iki grubun ortasında, vurulmayan bir ben kalmıştım artık. Oğlanlardan Okan diye tepsi suratlı bir çocuk, oyunu bitirmek için topumuza bir tekme savurdu. Kafamızı kaldırıp ağaçların tepesinden uçan topa uzaklara göç eden bir kuşu izlermişçesine baktık. Oyun arkadaşlarım beni birazcık daha sevsinler diye, hevesle, "Topu ben alırım!" dedim.

Mahalle bakkalından aldığımız kırmızı plastik top, ucuzluğundan beklenmeyecek bir performans göstererek epey uzaklara uçmuştu. Ağaçların birbirine dolanmış dallarını ellerimle açа açа ilerleyerek, korunun içinde bir boşluğa vardım. Top az ileride, bir

çalı yığınının dibinde duruyordu. Topu yerden alırken, sağ tarafımda, birkaç adım ötemde bir parıltı gözümü aldı. Sanki biri ufak bir aynayla güneş ışınlarını yüzüme yansıtıyordu. Çocuklardan birinin benimle beraber topu almaya gelmiş olabileceğini düşünerek parıltının geldiği yöne doğru döndüğümde, hiç beklemediğim bir manzarayla karşılaştım. Yaklaşık iki karış boyunda, üzerindeki pembe kumaşla aynı renk yanakları olan minicik biri duruyordu karşımda. Eliyle memelerinin arasına kadar inen parlak beyaz sakalını okşayarak dik dik bana bakıyor; rüzgâr estikçe dalgalanan yanardönerli eteği, güneş vurdukça etrafına kuvvetli parıltılar saçıyordu. Uzaktan gözümü alan herhalde eteğin bu ışık oyunlarıydı. Ne yaratığın kendisi daha önce gördüğüm herhangi bir insan gibi görünüyor ne de giysilerinin kumaşı başka kumaşlara benziyordu. Elimde plastik top, donakalmıştım. Gözlerimi sımsıkı kapatıp açtım, ama nafile. Tuhaf yaratık hâlâ karşımda, şaşkınlığımla alay edercesine sırıtıyordu gözlerime bakarak. Çaresizce aklıma ilk gelen şeyi yapıp din dersinde zorla öğrendiğim bir sureyi yüksek sesle okumaya başladım. Ağzımdan çıkan Arapça kelimelerin manasına dair en ufak bir fikrim yoktu. Hâlâ ellerimin arasında tuttuğum topu sımsıkı kavramış, terleyen parmak uçlarımı gergin plastiğe pençe gibi geçirmiştim. Çaresizce duamı bitirmiş, şimdi ne yapacağımı düşünürken, o, incecik sesiyle sinir bozucu bir kahkaha atıp bir ağaç kütüğüne oturdu. Bacak bacak üzerine atınca eteğinin altından çıkan bacaklarının biri tamamen kıl içinde, diğeri süt gibi beyazdı. Kimbilir hangi hayvanın derisinden yapılma kısa çizmelerinin içinde kıllı ve kılsız bacaklarını sallarken sakince,

“Efsunlu sözlerle sen nasıl yok olmuyorsan, ben de sapasağlam durmaya devam ediyorum işte,” dedi. Keşke yanımda biri olsaydı. Serap. Babam. Herhangi biri. Okan bile olurdu. Bu, o güne dek gördüğüm hiçbir kâbusa benzemiyordu.

Yaratığın ağır ağır gümüşi sakalını ovuşturmasını, sakalıyla aynı renk upuzun, aralarda ince örgüler bulunan saçlarını elleriyle düzeltmesini ne yapacağımı bilmeden izledim. Korkak duruşumdan sıkılmış olacak ki, “Ben, ben, ben Yabanperi. Bana adımla hitap edersen sevinirim,” dedi incecik ama tüm koruyu dolduran sesiyle. Tiz sözcükler ağaçların arasında yankılandı. “Adımı kendim koydum, beğendin mi? Çünkü hepimiz adlarımızı kendimiz koymalıyız. Sen, sen, sen, kendine bir isim koymadın mı yoksa daha?” Yabanperi’nin upuzun, ipeksi sakalları, sakallarıyla aynı renk bıyıkları arasından göze çarpan kıpkırmızı boyalı dudaklarına ve üzerindeki uzun kollu, uzun etekli tül elbiseye bakmaktan kendimi alamıyordum. Dünyadaki başka hiçbir şeye benzemeyen bu renkli garabet, nasıl oluyorsa, etlerimi sızlatacak kadar tanıdık geliyordu.

Yabanperi’nin benimle konuştuğunu ilk kez idrak ediyormuşçasına, kelimeleri güçlükle bir araya toplayarak, “Burada mı yaşıyorsun?” diye sordum. Daha doğrusu, soruya benzer, çekimser bir hırıltı çıkardım dudaklarımın arasından. Yabanperi akılsızlığıma acırmış gibi, kafasını eğip yüzüme baktı. “Burası dediğin, neresi? Burası nerede biter sence, az ötedeki ağaç da burası mı? Şu ilerideki kasaba, burası değil mi artık? Sınırlar çizmeden rahat duramaz mısın?” Öfkeli bir alay hâkimdi sesine. Sonra birden duruldu, hiddetinden utanmış gibi önüne bakarak üzeri kıllı

elleriyle elbisesinin eteklerini düzeltti. Tırnaklarında, elbisesiyle aynı yanardöner renklerde ojeler ışıldıyordu. "Aslında aynı anda hem bu koruda senin yanında, hem bambaşka bir ülkede bir ırmak kıyısında hem de bir komşu diyarda eski bir ahşap evdeyim, ama, evet, buradayım, çünkü sen buradasın." Başını eteğinden kaldırdı. "Beni sen çağırdın. Değil mi, insan?"

Bu hayatımda ilk kez gördüğüm tuhaf varlığı nasıl olur da ben çağırmış olabilirdim? Yine de Yabanperi'nin ne demek istediğini anlamış gibi başımı salladım. Sanki sözleri bir yandan son derece manalıydı. Kılları yeni yeni çıkmaya başlamış, sokaklarda oynamaktan bereli bacaklarıma, tişörtlerin kollarını kıvırarak Serap'a göstermeyi sevdiğim kaslı kollarıma takıldı gözlerim. Adını koyamadığım bir ortaklık vardı aramızda. Nedense aklıma en olmayacak insan, babam düştüyse de, yaratığın yeniden kuvvetle parıldamaya başlayan renkleri arasında, zihnime üşüşenleri unuttum.

Yabanperi oturduğu kütüğün üzerinde kendi kendine, bir hayli yüksek sesle konuşmaya devam ediyor, incelip kalınlaşan sesi zaman zaman hayvanileşiyor, sesiyle beraber üzerindeki elbisenin renkleri de değişiyor, pembesi maviye, yeşile, mora dönüyor, rengârenk ışıltılar saçıyordu. Renk değişimlerini daha yakından görebilmek için Yabanperi'ye doğru birkaç adım atmış olduğumu, yaratık birden yok olup tam arkamda belirince fark ettim. Sinir bozucu kahkahası ağaç gövdelerinden, taşlardan, gökyüzünden yankılandı. Şimdi birden ışınlanmış gibi bir o ağaç dibinde, bir bu ağaç dibinde beliriyor, insan gözlerimin takip edemediği bir hızda yok olup yeniden ortaya çıkıyordu.

Sonunda durduğunda elbisesi turuncumsu bir sarıya dönmüş, güneş renginde dalgalanıyordu. Serap'ın saçları gibi. Sahi, Serap, diğer çocuklar neredeydi? Yaratık yine düşüncelerimi okurcasına, eliyle yukarıyı işaret edip, "Duydun mu, bak dinle," dedi. Hiçbir şey duyamıyordum rüzgârın hışırdattığı yapraklardan başka. Piknik, aileler, arkadaşlarım fersah fersah uzakta kalmıştı sanki. Yabanperi bu kez, "Orada, orada, orada!" diye bağırarak yeniden ağaçlar arasında mekik dokumaya başladı. Yine bir ağaçtan diğerine ilerliyor, çok hızlı bir şekilde korunun ilerisine doğru yol alıyordu. Yakartop faslından beri kurumaya fırsat bulamadan sırtımdan soğuk soğuk akmaya devam eden terimi hissederek peşinden koştum. Oysa o beni beklemiyor, arkasında ışıltılar saçarak gözden kaybolduktan hemen sonra yeniden yanımda bitiyor, sonra yeniden yok oluyordu. Birkaç dakika onunla beraber bu şekilde koştuktan sonra, yaratığın aniden önüme çıkmasıyla hızımı alamayıp yere kapaklandım. Yabanperi düşmemi umursamadan sırtıma çıktı. Çizmelerinin sivri mi sivri topuklarını sırtıma iyice batırıyor, eliyle biraz ilerisini işaret edip, "Bak, bak, bak; bak da gör!" diyordu. Sırtım çiviyle delinirmiş gibi acımasına rağmen, cücenin işaret ettiği yöne çevirdim gözlerimi. Sarı örgülerin altın ışıltısı metreler öteden gözümü aldı. Serap bir ağaç gövdesine yaslanmış, Cem ise hafifçe onun üzerine eğilmiş şekilde duruyorlardı. Ben kim olduklarını daha yeni seçebilirken, oğlan Serap'ı öpmek için eğildi, Serap nazik bir gülümsemeyle çocuğu itti. Düştüğüm yerden kalkmayı akıl bile edemeyerek bu hiç hoşuma gitmeyen sahneyi izledim. Serap'ın Serap olmamasını, Meryem olmasını diledim

tüm gücümle. Belki de Meryem yine bizi kandırmak için saçlarını iki yandan örmüştü. Bu uzaklıktan anlamam imkânsızdı. Yabanperi hınzırca gülerek diken gibi topuklarını iyice sırtıma geçirdi. Artık acıdan ve yaşadığım şoktan net düşünemiyor, Yabanperi sırtımda zıpladıkça yere sürtünüp kanayan bacaklarımın sızısına kendimi bırakmak, içine düştüğüm bu çamur ve çürümüş yaprak yığınının içinde uyumak, bir daha uyanmamak istiyordum.

"Cem, yapma n'olur, haydi gidelim!"

Serap'ın alçak, ama kendini korumaya çalışan vahşi bir hayvanmışçasına tıslamayla çıkan sesini işitince yattığım çamurun içinde kendime geldim. Hâlâ sırtımda tepinen, "İşte, işte, işte, işte..." diye sayıklayan Yabanperi'nin cırtlak sesini duymamalarına şaştım. Elimle saçıma yapışan toprak ve kuru yaprakları temizlemeye çalışırken yaratığın elbisesi durmaksızın renk değiştirmeye başlamıştı. Burnumun dibine girdiği için rengini gayet net görebildiğim çimen yeşili gözleri fal taşı gibi açılmış, yüzündeki damarlar mor mor pörtlemişti. Bir şey yapmamı bekler gibi bakıyordu bana. Ne yapabilirdim ki? Ayağa kalkmayı nihayet becerebilmiştim, ama ayaklarım bir türlü yerinden kıpırdamıyordu. Bacağımdan çekiştirmeye başlayan Yabanperi'ye okkalı bir tekme savurdum, gel gör ki öbür bacağımda yeniden ortaya çıktı. Yüzü iyiden iyiye patlıcan rengine dönmüş, gözlerinin yeşili koyulaşmıştı. Bu çirkin yaratıktan kurtulmamın yolu olmadığını anlamıştım. Nereye gidersem gideyim, ne kadar uzağa kaçarsam kaçayım, beni tüm ışıltısı ve korkutuculuğuyla takip edecekti.

Serap, Cem'le ağacın gövdesi arasında sıkışmış halde, çocuğun onu sarmaya çalışan kollarından kurtulmaya çalışıyor, ama nedense çığlık atmıyor, yanından kalkıp gitmiyordu da. Yabanperi bu arada biraz sakinleşmiş, birkaç adım ötemde, elinde büyükçe bir taşla gözlerini ayırmadan yüzüme bakıyordu. Taşın topraktan söküldüğü, hemen arkasındaki taze çukurdan belliydi. Yabanperi'yi yakalamak, "Benden ne istiyorsun?" diye bağırıp bu küçücük bedeni bütün gücümle sarsmak için büyük bir arzu duydum. Sanki etim, damarlarım, kemiklerim bir şeylerin yolunda gitmediğini hissediyordu. Dünyam sarsılıyordu ve ben kendime bir yer bulamıyordum. O an babamı olduğu gibi sevemeyen anneme şiddetli bir öfke geçti içimden. Yabanperi inkâr ettiğim, korktuğum ne varsa önüme sermiş gibiydi. Öfkem hızla bu biçimsiz yaratığa yöneldi sonra. Bu iblis tipli cüceden neden kurtulamıyordum? Önce babama, sonra bana musallat olmaya, bizi de kendisi gibi çirkin, sevilmez, istenmez yapmaya ne hakkı vardı? Yabanperi hakkında düşündüklerimi anlamış gibi yüzüme bakıyor, fakat hiçbir duygu belirtisi göstermiyordu. Taş hâlâ elindeydi.

Yabanperi'nin zaman zaman fısıltılı, zaman zaman ince çığlıklar halinde çıkan çatallı sesini yeniden duyar olmuştum. Artık benden ne beklediğini anlamıştım, geri dönüşü yoktu. Yaratığın topraktan söktüğü iri taş, şimdi benim elimdeydi. Daha fazla beklemeden koşmaya başladım. Başka çarem yok muydu, kendimi Yabanperi'ye bırakmak zorunda mıydım, bilmiyorum. Aniden çalıların arasından fırladığımı görünce gözleri hayretle açılan Cem'in kafasına indirdim taşı. Tüm gücümle değil. Ya da öyle sandım. Hazırlıksız

yakalandığı darbeyle yere düşen çocuğa bir kez daha vurmak için kollarımı kaldırmıştım ki, Serap, "Beril yapma!" diye çığlık atarak ellerimden tuttu. Kızın gözlerindeki korkuyu görünce anlam veremedim önce. Cem'den korkması için bir neden yoktu artık. Cem'in gözleri yaşadığı şokla yuvalarından fırlamıştı. Ayaklarımın dibinde tespih böceği gibi kıvrılıp küçücük olmuştu oğlan.

Bir an kendimi Serap'ın ela gözlerinden gördüm. Havaya kaldırdığım taşı tutan, çizik ve yara bere içindeki ellerim, dizlerimden bacaklarıma ince ince süzülen kanlar, üzerime yapışmış çalı ve yaprak parçalarıyla kimbilir nasıl görünüyordum dışarıdan. Serap'ın benden korktuğunu anlayınca başım döndü, taşı usulca elimden yere bıraktım. Cem kafasından akan kanlar yüzüne, oradan boynuna ve tişörtüne yayıldıkça ağlamasının şiddetini artırmıştı. Ne yapacağımı bilemediğimden gözlerim medet umarcasına Yabanperi'yi aradıysa da, Allah'ın belası yaratık arkasında hiçbir iz bırakmadan ortadan kaybolmuştu. Serap'ın cebinden çıkardığı mendille Cem'in şakağından süzülen kanları silmesini, yüzüne düşen nemli saçlarını şefkatle geriye atmasını televizyondaki bir filmi izler gibi izledim. Benden yana bakmamaya çalışıyor gibiydi. Serap'ı ben kurtarmıştım oysa. Şimdi nasıl Cem'le ilgileniyordu böyle sevecenlikle? Tırnaklarım, sıkılmış yumruklarımın içinde avucuma battı. Yüzümün ısındığını hissettim, Yabanperi gibi öfkelendikçe renklerim değişiyor muydu benim de?

Üzerinde hâlâ Cem'in kan lekeleri olan taşa hırslı bir tekme attım, sonra da acıyan ayağıma aldırmadan Serap'ı, Cem'i, Yabanperi'yi ve kanlı taşı ardımda

bırakıp, korunun öteki yanında her şeyden habersiz, akşamüstü rakısını yudumlayan babamın yanına doğru koşmaya başladım. Hava, güneş batmadan önceki koyu kırmızılığına bürünmüş, çevreyi baygın bir ot kokusu sarmıştı. Vücudumda ter, kan, çamur ve etime batmış dikenlerle piknik alanına döndüğümde babamı annemin kucağına yatmış, başı kadınların, ayakları ise erkeklerin oturduğu yere uzanır halde buldum. Annem kucağında yatan babama bakarak bir şeyler anlatıyor, babam da gülerek ellerini yukarı uzatıp annemin kendisine doğru dökülen uzun kestane rengi saçlarına dokunuyordu usul usul. Beraber öyle güzeldiler ki.

Babam beni görünce başını kaldırdı, gözlerimiz buluştu. Gülümseyerek, "Gel haydi!" dedi, eli hâlâ annemin saçlarında. O an koca dünyada üçümüzden başka kimse yoktu sanki. Yanlarına gitmeden birkaç saniye daha uzaktan izledim onları. Sonra koşup babamın yanıbaşına, annemin öteki dizine yattım.

Müllerstraße'de Bir Ev

Şebnem bankanın kapısında yine aynı güleç adamı görüyor. Kafasındaki koyu gri berenin altından görünen yağlı saç tutamları, parmakları kesik siyah eldivenleri ve üzerinden hiç çıkarmadığı bej rengi paltosuyla bankaya gelenleri karşılıyor adam. Şebnem yıllardır göre göre artık adama aşina. Arada hatrını sorar, kış aylarında örüp de kullanmadığı atkı ve bereleri getirir, ramazanda eline on euro sıkıştırır. Adam ramazanı bilmez, ama sevinir. Şimdi kapıyı açıp abartılı bir jestle yerlere kadar eğiliyor. Hepsi şovunun parçası. Onun yerinde olmadığına şükreden birkaç kişi adama para veriyor. Ne de olsa evsiz kalmak son derece kolay bu kentte. En hali vakti yerinde olanlar bile bir gün tıpkı adını bile bilmedikleri bu adam gibi bankamatiklerin yanında ya da bir metro istasyonunda yaşarken bulabilir kendini. Banka müşterileri bu ihtimali bertaraf etmek istercesine adamın yüzüne bakmıyor, o yüzde kendi geleceklerini görmekten korkuyorlar. Şebnem hiç sokakta kalmadıysa da evini kaybetmenin ne demek olduğunu biliyor. Adamın kirden grileşmiş kâğıt bardağı, kadının attığı bir avuç demir parayla ağırlaşıyor.

Semtin en büyük caddelerinden Müllerstraße'de yürürken mahallenin çehresinin son birkaç yılda nasıl da değiştiğine içtenlikle şaşırıyor Şebnem. Baklavacıların, kebapçıların Türkçe tabelaları Arapçaya

dönüşmüş; sokaklar bunca yıldan sonra yeniden el değiştirmiş. Türkler mi, Almanlar mı daha çok korkuyor bu değişimden? Şebnem ergenlikten yeni çıkmış Orta Doğulu genç oğlanların sokakları sahiplenmek için aylardır süren kavgalarını, sokaktan eksik olmayan polis sirenlerini düşünüyor. Herkes kendinden sonra gelene haddini bildirmek peşinde.

"Kasa kâğıdı vereyim mi abla?"

Yuvarlak yüzlü kasiyer kadın bir yandan sebzeleri tartmaya devam ederken, bir yandan da Şebnem'in yüzüne pek bakmadan mavi plastik poşeti kadının aldıklarıyla hızlı hızlı dolduruyor. Aksanından ve sözcük seçiminden belli ki doğma büyüme Almanyalı. İlk geldiği zamanlarda garipsese de, Şebnem de zamanla herkes gibi benimsedi bu karma dili. Bu yüzden kadının fiş yerine kasa kâğıdı demesi hiç tuhaf gelmiyor artık ona. Türk restoranlarında o da garsona menüyü değil "yemek kartı"nı soruyor, Türkçe konuşan doktorunu aradığında randevu yerine "termin" almak istediğini söylüyor.

Kocasının ailesine rağmen, aslında Almancası hiç de fena sayılmaz. Kaçkar ailesine kalsa gerek yoktu Şebnem'in bu yeni ülkenin dilini öğrenmesine. Ne de olsa dışarıda çalışmayacak, evde çocuklarla ilgilenecek, temizliği, yemeği yapacaktı... Bunlar için insanın Almanca bilmesine gerek yok. Öyle ya, Kaçkarlar gözü dışarıda bir gelin arayacak olsalar, Almanya'da ondan bol ne var zaten?

Yirmi sene önce, evlenmeye geliyor Şebnem Ankara'dan bu ülkeye. Daha on yedi yaşında, liseden yeni mezun. Çocuk. Yan sınıftaki Kemal'i beğeniyor uzaktan. Bakışlarından onun da kendisini beğendiğini

anlıyor. Bir kez okuldan eve beraber yürüyorlar, o kadar. Beraber sinemaya gitmenin, karanlıkta ellerinin hafifçe birbirine değmesinin hayallerini kuruyor. Daha fazla ne hayal edebilir, bilmiyor. Henüz aşk nedir anlayamadan birinin karısı olarak buluyor kendini.

Şener'in annesi Makbule Kaçkar komşularının akrabası. Müstakbel bir gelin adayı aradıkları haberi Şebnem'in ailesine komşularından ulaşıyor. Makbule Hanım o yıl iki kez Ankara'ya geliyor, kimbilir kaç kızı âdeta mülakata alıyor. Okulunu, ev çekip çevirme becerilerini, kilosunu, hatta regl düzenini soruyor Şebnem'e bu cadı gibi kabarık gri saçlı, koca burunlu kadın. Annesi sıkı sıkı tembihliyor, Şebnem ne fazla istekli görünmeli ne de büsbütün kapalı kutu olmalı. İyi bir eş olacağının tüm sinyallerini vermeli, terbiyeli davranmalı, ama çekingen, pasif de durmamalı. Almanya'ya yollanmaya yaraşır bir gelin olmalı. Annesinin yatağına serdiği koyu mavi diz altı eteğiyle, bal rengi gözlerini ortaya çıkaran hardal tonlarında bir gömlek giyiyor kabarık saçlı cadı gelmeden. Sanki oğluyla değil de Makbule Hanım'la evlenecek. Sorulara en doğru cevapları o mu veriyor? Adayların arasında en güzel o mu? Diğer adaylardan daha zayıf, daha kontrol edilebilir görünüyor belki de Makbule Hanım'ın gözüne. Sebebini bilmese de, Kaçkar ailesi Şebnem'i seçiyor. Ailesi hiç ağlamıyor kızlarını bu asık suratlı kadınla gurbete yollarken. Onlara göre Şebnem'in hayatı kurtuluyor. İlkokul mezunu işçi bir babayla hiç okul yüzü görmemiş bir annenin üç kızının en büyüğü Şebnem. Ne de olsa sofradan doyuracak bir boğaz eksiliyor. On yedi yıllık hayatında ilk kez uçağa biniyor.

Tek bildiği sadece bir fotoğrafını gördüğü, kendinden on iki yaş büyük bir adama eş olmaya uçtuğu.

Şebnem kasiyerin uzun tırnaklarına parlak taşlar yapıştırılmış manikürlü elinden para üstünü alıyor. Alışveriş torbalarıyla eve yaklaşırken saat daha dört buçuk olmasına rağmen gökyüzü karanlık. Asık yüzlü sakinleri ve insanın tenini kanatan soğuğu gibi, kışın erkenden çöken gecelerini de kanıksadı bu şehrin. Şener taksi mesaisi bittikten sonra muhakkak iki sokak yukarıdaki kahvehaneye bir uğrar, oradakilerle birkaç çay yuvarladıktan sonra acıkmış bir halde gelir eve. Dolma içini hazırlayıp ateşe koymak için bolca zamanı var şimdi. Çamaşır suyu ve karbonatla iyice ovulmuş mutfak tezgâhına bir bir diziyor aldıklarını. Yeşil, kıtır kıtır dolmalık biberler, yarım kilo iyi çekilmiş dana kıyma, bir demet maydanoz –ama şu tatsız, kıvırcık Alman maydanozlarından değil–, iki kilo soğan, bir kavanoz da biber salçası. O sırada buzdolabının kapağındaki sararmış fotoğrafa takılıyor gözü. Taş çatlasa yedi yaşında Şener, halasının kucağında. Şebnem fotoğrafa ne kadar dikkatli bakarsa baksın, stüdyonun suni ışığında kameraya çekingence gülümseyen bu çocuğun yüzünde kocasını göremiyor.

Kaçkar ailesi 1970'ten itibaren taksit taksit göçüyor Almanya'ya. Önce Rıza Kaçkar hamile karısını memleketleri Zonguldak'ta bırakıp maden işçisi olarak Ruhr bölgesine geliyor. Beş yılın sonunda, Makbule Hanım'ı aldırıyor yanına. Babasını hiç hatırlamayan Şener arkada kalıyor. Annesinin onu bırakıp gidişi ucu bucağı olmayan bir kâbus. Halası, enişteси ve onların iki çocuğuyla yaşamaya başlıyor. Giderek daha az konuşur oluyor, halasından başkasının yanında rahat edemiyor

bir türlü. 1978'de nihayet tüm aile Berlin'de yeniden bir araya geldiğinde bir sürpriz bekliyor sekiz yaşındaki Şener'i. Babası onu ve halasını birkaç yıl önce açılmış olan Tegel Havalimanı'ndan alıp Wedding'deki evlerine götürdüğünde, annesi kucağında bir bebekle açıveriyor kapıyı. "Bak, bir erkek kardeşin oldu seni beklerken. Artık abisin," diyor Şener'e. Şener'in tek düşünebildiği, onun olmayan bir eve geldiği. Hiç tanımadığı yabancıların yanında evcilik oynamaya zorlanıyor sanki. Terli eliyle halasının eline sıkı sıkı yapışıyor. Anne, baba, çocuk; onsuz da pekâlâ tam olan bir aileye fazlalık Şener. Bu yüzden bir yanı hep evsiz kalıyor.

Buğulanmış tencere kapağının aralığından yayılan dolma kokusu Müllerstraße'deki yüksek tavanlı, döşemeleri her adımda gıcırdayan evi sarıyor; beyaza boyalı ahşap kapının altından sızıp iki savaş görmüş eski binanın dairelerine yayılıyor buram buram.

Artan biberleri dolaba kaldırmadan sirkeli suda özenle ovuyor Şebnem. Emir'i arasa mı bu akşam? Günlerdir konuşmadılar. Oğlu Leipzig Üniversitesi'nde okuyor bir yıldır, Berlin'e geldiği yok. Aradığı da. Oysa daha geçenlerde arkadaşlarıyla ta Bavyera'ya gezmeye gittiğini anladı Şebnem internetteki fotoğraflardan. Berlin altı üstü iki saatlik yol. Hoş, belki de geliyor, lakin ailesine haber vermiyor. Şebnem limonu öyle sert sıkıyor ki suyu gözüne sıçrıyor, gözleri yaşarıyor. Oğlu yokken bir türlü tam olamıyor.

Kaçkar ailesinin Wedding'deki, şimdi Şebnem'le Şener'in oturduğu evinde hamile kalıyor Emir'e. Gerdek gecelerinden sonra kocası haftada üç-dört kez arkasından sıkıca sarılıyor, kendince sevişmek istediğinin işaretini vermiş oluyor. Öyle zamanlarda

Şebnem kendini artık sisli bir geçmişte kalan lise aşkı Kemal'i düşünmeye zorluyor, ama içinde gidip gelen bu yabancı adamın ağır bedeniyle Kemal'in narin silüetini bir türlü birbirine uyduramıyor. Her defasında Şener sanki ilk kez içine giriyormuşçasına canı yanıyor; usul usul kan sızıyor bacaklarının arasından. Şebnem o günlerde hızla kilo veriyor. Yeterince zayıflarsa görünmez olur sanıyor. Aynadaki kadını tanıyamaz oluyor; birbirine değmeyen baldırları, derisinin altından belli olan kemikleri, iyice belirginleşen elmacık kemikleriyle hâlâ güzel, fakat içi boş bir zırhtan ibaret artık. Bir gece Şener yine arkasından sarıldığında bu kez kıpırdamıyor, göreviymişçesine açmıyor bacaklarını. Şener'in kalçalarının arasında sertleştiğini hissediyor, adam Şebnem'i omzundan tutup kendine çevirmeye çalışıyor, ama nafile. Şebnem tırnaklarını yatağın kenarına geçirmiş, sırt üstü dönmemek için vargücüyle direniyor. Üstelemiyor kocası. Nasılsa yola gelir. Ertesi gece yine bacaklarını sımsıkı kapatıp yatıyor Şebnem. Kocası daha on sekiz yaşında bile olmayan bu ufacık bedeni zorlamayı kendine yediremiyor. Şebnem'in kanaması toptan kesiliyor çok geçmeden. Önce verdiği kilolardan sanıyor. Başına bela olan kadınlıktan kurtuldu diye ferahlıyor içi. Asıl nedeni sonra anlıyor. Midesi bulanıyor. Üzüntüden mi, yoksa karnında büyüyen bebek mi bulandırıyor içini, bilemiyor. Annesinden, kız kardeşlerinden uzakta, anlamadığı bir dilin içine doğuruyor bebeğini. Hastanedeki Alman doktora, "Bebeğim sağlıklı mı?" diyemiyor, Şener'e bakıyor. Adamın gözlerindeki sevinci görünce anlıyor, her şey yolunda. Artık yalnız değil. Bu el memlekette tümüyle ona ait biri var şimdi.

Müllerstraße'deki dairenin zili kulakları tırmalayan berbat bir sesle çalıyor. Şebnem ve Şener yıllarca eski ev sahibini, bu kulaklara düşman zili değiştirmeye ikna edemediler. Şener'in cebinde anahtarı var oysa. İstese zili çalmadan eve girebilir. Ama onun yerine ayazdan donan bıyıklarını parmaklarıyla ovuşturarak kapının önünde durmaya devam ediyor. Her akşam eve döndüğünde içinde bir yer, buraya geldiği ilk günü anımsıyor. Sanki kapıyı yine onu terk edip giden annesi açacak, kucağında başka bir çocukla. Annesi de, babası da artık hayatta değil. Şener, kardeşi evi satmak istediğinde kredi çekip onun payını da satın aldı. Kardeşi çok seviyor abisini. Pek konuşkan değildir abisi, biraz mesafelidir, fakat onu öyle kabul ediyor. İnsanın bir abisi olması güzel şey, diyor kendine. Şener kardeşiyle yılda ancak birkaç kez, bayramdan bayrama görüşüyor. Rüyalarında hâlâ Zonguldak'taki tek katlı evi görüyor, o rüyalarda hep tek çocuk. Hiç Almanya'ya taşınmamışlar. Hiç kardeşi olmamış. Yüzünü yakan soğuk bir rüzgâr esiyor aniden, Şener kasketini gözlerine kadar indiriyor, bir eli paltosunun cebindeki anahtarda. Her an kaybolabilirmişçesine sıkı sıkı tutuyor anahtarı. Apartman kapısının önünde, bekliyor. Şebnem yukarıda ellerini bulaşık deterjanıyla yıkamaya devam ediyor. Parmak ucunda kalan soğan kokusuna hiç tahammülü yok. Musluğu kapatıyor, burnuna götürüyor avuçlarını, limonsu kokuyu içine çekiyor. Kapının zilini kendileri de değiştirebilirler. Artık evin sahipleri onlar ne de olsa. Bunca zaman neden bunu akıl edemediklerine şaşıyor. Elleri yüzünde, bekliyor.

Yarım Saat(*)>>

"Yarın akşam kızlarla buluşacaktın, değil mi?" diye sordu başucu lambasını söndürüp, arkamdan bana sarılırken.

"Evet, biliyorsun ne zamandır ayarlamaya çalışıyorduk," diye cevap verdim. Ahmet'in onayladığını belli eden baş sallamasını yastığımda hissettim.

Uyuduk.

Ertesi akşam çalışanları evlerine taşıyan tüm servislerin yola çıktığından emin olunca en alt kattaki geniş tuvalete girdim. Kendime biraz çekidüzen vermek istiyordum, ama kimsenin sorularıyla uğraşmaya da niyetim yoktu. En son geçen ay aynı departmanda çalıştığım Nalan'a böyle tuvalette makyaj yaparken yakalanmıştım. Kabinde giydiğim kısa kırmızı elbiseyi, ince topuklu lame ayakkabılarımı baştan aşağı süzmüş, "Hayrola, bu güzellikle nereye böyle?" diye burnunu sokmuştu hemen. "Ahmet'le yıl dönümümüz de, yemeğe gidiyoruz," diye uyduruvermiştim o an. Aynı yalanı bir kez daha kullanamazdım, Nalan ofisteki diğer kızlara kesin anlatmıştı. "Ay bir süslenmiş püslenmiş, zannedersin Brad Pitt'le yemeğe çıkıyor," diye gülüştüklerinden eminim. Niye Nalan'ın ne dediğini kuruyordum ki zihnimde? Ne demişse demişti, ben böyle mutluydum. Bu akşam derin yırtmaçlı, gece mavisi, dar elbisemle çıkacaktım binadan. Elbisenin dekoltesini çekiştirip memelerimin destekli sütyenin

tüm nimetlerinden faydalanırcasına yakamdan fışkırmalarını izledim aynada. Gördüklerimden hoşnut, tuvaletten çıktım.

"İyi eğlenceler :)"

Taksinin arka koltuğunda otururken telefonuma, Ahmet'ten gelen mesaja bakıp gülümsedim. Kocamı seviyordum. Daha üniversitedeyken âşık olmuştuk birbirimize, ailelerimizi şaşırtan bir hızda evlenmeye karar vermiştik. Onsuz bir hayat düşünemiyordum aradan geçen on beş yıldan sonra. Günümün iyi mi kötü mü geçtiğini gözümden şıp diye anlar, hangi ilaç bana alerji yapıyor hatırlar, bir türlü bulamadığım ince çoraplarımı fırlattığım yeri benden iyi bilirdi. Yine de bir gece daha evim yerine bir otel odasına gidiyordum işte. Ahmet'ten vazgeçmeye mi başlamıştım?

Nihayet meydandaki büyük otele gelince şoförü durdurdum. Erken gelmiştim, arnavut kaldırımlı sokağı geçip otelin barına oturdum. Her ay aynı gün aynı saatte geldiğimden aynı barmene denk geliyordum. Başıyla "Hoş geldin" anlamında bir selam verip beyaz şarabımı kadehe doldurdu. Bu otelde evimde hissetmenin verdiği rahatlıkla ben de göz kırptım genç çocuğa. Başka bir yerde değil göz kırpmak, gülümseyerek karşılık vermeye bile korkardım ayda bir kez gördüğüm bir erkeğe. Ama her ayın üçüncü cuması, ben ben değildim işte.

Şaraptan aldığım birkaç yudumla gevşeyip etrafımdaki otel müşterilerini incelemeye koyuldum. Lobide oturmuş birbirleriyle iş konuşan adamlar iki tipe ayrılıyordu: Dökülen saçları tel tel taranmış, iri göbekli,

kaliteli takımlar giymiş çok zenginler ve henüz saçları gür, vücutları fit, ama parası az olanlar. Yeni saç ekim teknolojisinden faydalanan hem çok zengin hem göbekli adamlar da türemeye başlamıştı artık gerçi. Bu yeni tür saçlı ve göbeklilerden bir erkek, içine gömüldüğü koltuktan içki kadehini kaldırdı bana, bir gülümseme bulacağından emin. Adama yüzümü buruşturarak bakıp dilimi çıkardım. Yağdan parlayan suratındaki dehşet ifadesi beni keyiflendirdi, kalkıp tokat atsam bu kadar etkili olmazdı herhalde.

Telefonumun saatine baktım, dokuza geliyordu. Geç kalmıştı. Ekrana bakarken Ahmet'ten bir mesaj daha geldi.

"Nasıl gidiyor?"

"İyiyim, kızlarla oturuyoruz. Telefona çok bakamayabilirim, konuşacaklar birikmiş. Öpüyorum!"

Mesajı yolladıktan sonra telefonu sessize alıp ekranını kapattım. Kimseye ulaşılabilir olmak istemiyordum. Ahmet'e böyle bir mesaj yazmak zorunda mıydım? Öyle gereksizdi ki. Ama Meltem böyle olsun istemişti, "Böyle daha rahat edeceğim," demişti.

İkinci kadeh şarabımı ısmarlamışken Meltem'in aceleyle taksiden indiğini gördüm. Ön camdan şoföre parasını verirken hafifçe eğilince ortaya çıkan ufak poposuna, siyah ince çoraplı uzun bacaklarına kaydı gözüm. İçkimden bir yudum daha alıp elbisesinin rengini görmeyi denediysem de karanlık izin vermedi.

"Çok geç kalmadım umarım?"

Meltem her zamanki telaşlı ama neşeli haliyle gelmişti yanıma. Bu daha dördüncü buluşmamızdı, ama sanki çok uzun zamandır tanışıyor gibiydik.

"Sorun değil, sadece biraz sarhoş olmuş olabilirim," deyip yanağıyla dudağı arasındaki o yumuşaklıktan öptüm onu. Küçük bir kız çocuğu gibi utanıp kızardı, ne yapacağını bilmeden saçını kulağının arkasına itti.

Barın loş ışığında elbisesinin rengini seçebiliyordum artık. Daha ilk buluşmamızda beraber aldığımız kiremit rengi elbiseyi giymişti. Nedense sevindim. Bir yığın güzel elbisesi vardı, ama beraber seçtiğimizi giymek istemişti benimle buluşurken. Yine de elbiseye çok fazla mana yüklemek istemedim. Her şey hâlâ yeni sayılırdı.

Alışveriş merkezinde kahve için buluştuğumuz ilk görüşmemiz, gündüz vakti buluştuğumuz tek zamandı aslında. İkimiz de heyecanlı ve gergin olduğumuzdan kalabalık bir yerde buluşup kahve içme fikri iyi görünmüştü. Hem beraber alışverişe çıkan iki kadını kim yadırgayacaktı ki? O gün birbirimize hiç dokunmadık, gerçekten de kahve içip saatlerce sohbet ettik. Konuşacak bu kadar çok şeyimiz olması şaşırtıcıydı. Ahmet'le hiç konuşamıyor oluşumun aksine uzun uzun muhabbet ettim Meltem'le. Evliliğimden de bahsettim. Kocamın dünyanın en yakışıklı adamı olduğunu söylediğimde gözlerine oturan mutsuzluğu fark edince, bir daha Ahmet'ten bahsetmemeye karar verdim. Sonra mağazaları gezdik biraz, porselen çay fincanlarına, en yeni telefonların uçuk fiyatlarına, oyuncak mağazasının kızlar ve oğlanlar olmak üzere görünmez bir duvarla ayrılmış oyuncaklarına baktık. İkimiz de diğerine benzettiğimiz *barbie* bebekleri gösterdik birbirimize. Meltem'in bana gösterdiği bebek

klasiklerdendi: Sarı uzun saçlı, çiçekli elbiseli tipik bir *barbie*. Bir de fare suratlı ufak köpeği vardı yanında. Gülüp, "Şimdi görürsün sen," diyerek rafları taradım ve hakikaten de buldum kısa saçlı bir bebek. Ekose desenli kalem eteği, uzun çizmeleri, kulak hizasındaki saçlarıyla Meltem'i andırıyordu. Bebeğin kutusunu benden alırken ellerimiz birbirine dokundu bir anlığına. Kasıklarımdan göğüs kemiğime bir sıcaklık çıkıverdi o an. Unutmuştum bu hissi ne zamandır. Ahmet'le en son ne zaman böyle hissetmiştim? Bardan kalkmış, otel odasına çıkarken hâlâ dokunmuyorduk birbirimize. Kimsenin bir şey diyeceğinden değil, –özenle aramıştık bu oteli ne de olsa rahat edebilmek için– ama kendi çekingenliğimizi, belki suçluluğumuzu üzerimizden atamadığımızdan. Oysa odaya girer girmez her şey nasıl da tanıdık, nasıl da bizimdi. Meltem'i nasıl öpersem hoşuna gideceğini, neresine dokunduğumda bacaklarının zevkle kıvrılacağını biliyordum. Dünya üzerinde ona dokunmayı benden daha iyi bilen kimse yoktu.

Burnumun ucunu öpmesiyle uyandım. Ahmet hiç burnumun ucunu öpmüş müydü? Hatırlamıyordum. Belki de öpmüştü. Neden öpmesin ki? Belki de yine gereğinden fazla anlam yüklemeye başlamıştım Meltem'in davranışlarına.

"Uykucu, uyan, kalkmamız lazım," dedi Meltem sıcacık bir gülümsemeyle. Saat gece yarısını geçmişti. Eve gitmem gerekiyordu.

"Biraz daha kalsak?" diye sordum, henüz gitmek istemiyordum.

"Ne kadar daha?"

"Yarım saat"

"Ya sonra?"

Sonra yine gidecektik. Niye kalamıyorduk şu odada, sabaha kadar, her şeyden, herkesten uzak? Kimse nerede olduğumu bilmiyordu. Meltem'e olan sevgim mi, yoksa kimseyi düşünmeden yaşayabilmek mi böyle mutlu hissettiriyordu, emin değildim. Bu yeni keşfettiğim tadı kaybetmek istemiyor, eve dönmekten korkuyordum.

Eve dönerken taksiye Boğaz'dan gitmek istediğimi söylemiş, yolu en az yirmi dakika uzatmıştım. Böylesi daha iyiydi. Camı açıp Boğaz'ın gece havasını içime çektim. Bulutların arasından sıyrılan dolunay suları aydınlatıyor, balık yakalama umuduyla denizin üzerinde turlayan birkaç martı karanlığın içinde bembeyaz parlıyordu. Gözlerimi kapatıp camdan içeri dolan rüzgâra bıraktım kendimi. Burnum, kulaklarım, hafif aralık ağzım şiddetli poyraza teslim olurken zihnim berraklaştı. Artık böyle yaşayamıyordum, karar vermiştim, Ahmet'le konuşacaktım.

Ev bildiğim gibiydi. Karanlık. Kasvetli. Ahmet tüm ışıkları söndürmüş, yatıyordu. Uyuyor muydu, emin olamadım. Yatağa girip arkasından sarılınca uykulu bir ses çıkarıp elimi tuttu. Konuşmak istiyordum ama mümkün değildi. Henüz değil.

Ensesini öpüp, "İyi geceler," dedim.

Birkaç ay daha böyle sürdü hayatımız. Meltem'le ayda bir, aynı otelde buluştuk. Daha fazlasını istediysem de, "Olmaz," dedi. Neden olamıyordu, engelimiz neydi, söylemedi. Ne onunla, ne Ahmet'le konuşabiliyordum. Evimin daimi huzursuzluğuyla otelin geçiciliği arasında kalmıştım. Benim ne istediğimin hiç önemi yok muydu?

Ahmet benden kaçıyordu. Her gece beraber dalıyorduk uykuya, çoğu gece ayaklarıma masaj bile yapıyordu uykuya daha rahat dalabildiğimi bildiği için. Ama konuşamıyorduk. Sevgisinde, dokunmamızda bir eksilme yoktu, ama bir şeyler değişiyordu, hissetmemek mümkün değildi. Sırf benimle değil, ailesiyle, arkadaşlarıyla da daha az konuşur olmuştu giderek. Onu böyle gördükçe bir türlü kendi duygularımı anlatamıyordum. Sanki koca dünyada bana yer kalmamış, her yer Ahmet olmuştu. Sözlerimi yutuyor, konuşacaklarımı durmadan kendime anlatıyor, başkalarının yanında sessizleşiyordum.

Sekizinci ya da dokuzuncu ayımız olmalıydı Meltem'le, saymayı bırakmıştım artık. Yine her zamanki odamızdaydık otelde. O akşam seviştikten sonra, daha çırılçıplak yatağın ortasındayken birdenbire ağlamaya başladım. Kendim bile ne olduğunu anlayamadım önce, her nasılsa benden habersiz içimde bir şey büyümüş büyümüş, aniden bırakmıştı kendini. Meltem ne olduğunu soruyordu, ama kelimeleri yakalayıp çıkaramıyordum ağzımdan. Ağlamak, içimdeki her neyse dışarı atıp kurtulmak her şeyden önemliydi sanki. Bedenim susuzluktan kuruyana kadar ağladım. Beden dediğimiz şey sudan ibaret değil miydi zaten? Kendimize ne isim verirsek verelim, nihayetinde sudan oluşmuş kütlelerdik, yan yana gelip birbirimize karışabiliyorduk en fazla.

"Artık yapamıyorum," dedim azalan ama tükenmeyen hıçkırıklarımın arasından. "Bunu çözmemiz lazım..."

Meltem'in hem üzüldüğünü hem de gerildiğini hissediyordum. Oyunu bozmuştum işte. Susmaya çalışmıştım, fakat olmamıştı.

"Ne istiyorsun peki Sevinç?"

Adımı böyle duymaktan hoşnut değildim. Ahmet ne zaman adımı kullanarak bir soru sorsa, kızgın ya da sabırsız olduğu anlamına gelirdi bu. Elimde değildi işte, Ahmet'i düşünmeden edemiyordum. Benden buluşmalarımızda Ahmet'i düşünmememi nasıl beklerdi?

"Bir düzenimiz olmasını, neyin ne olduğunu bilmek istiyorum."

"Yok mu bir düzenimiz? Hayatımdaki en düzenli şey bu aylık buluşmalar benim, bu buluşmalar için yaşıyorum, biliyorsun."

Kaşları endişeyle çatılmıştı. Biliyordum, onun da elinden gelen buydu. Ama bu belirsizlik bana iyi gelmiyordu.

"Anlamıyorsun, bu ikiliğe dayanamıyorum ben. Meltem'le Ahmet arasında gidip gelmek mahvediyor beni. Kimi sevdiğimi, kiminle olduğumu bilmek istiyorum. Gizlenmek, üzerini kapatmak istemiyorum."

Meltem önüne bakıyordu. İçini çektiğini duyunca onun da ağladığını anladım. O benim gibi bağıra bağıra ağlamaya alışkın değildi. Çocukken öğretilmemişti ona. Ağlamamalı, duygularını göstermemeli, kendisini bırakmamalıydı hiç, hep güçlü olmalıydı. Ama bunu öğretenler, annesi, babası, öğretmenleri, Meltem'i hiç tanımamışlardı ki.

"Ne yapacağız peki?" diye sordu gözleri hâlâ yerde, eli elimde.

"İlk önce yüzüme bakacaksın ki o güzel yüzünü göreceğim," dedim elimle çenesini kaldırarak. Kısa kumral saçlarını, kemikli burnunu, çıplak omuzlarını

okşadım. Ne çok kilo vermiş, ne kadar ufalmıştı şu son birkaç ayda.

"Sonra konuşacağız. Ama gerçekten konuşacağız. Ne istediğimizi, nasıl yaşayacağımızı konuşacağız. Olur mu?"

Kafasını salladı. Biliyordum, bu konuşmadan kaçmıştı hep. Ama o kaçtıkça ben karanlıkta kalmıştım. Elimden tutması lazımdı, bu kez benim onun eline ihtiyacım vardı.

"Meltem olarak mı Ahmet olarak mı yaşamak istiyorsun?"

Sormuştum işte; hiç soramayacağımı sandığım, kâbuslarıma giren soruyu. İki ihtimal de hiç kolay değildi. Ama bilmemek, işte o en kötüsüydü. Artık bilmek istiyordum.

Derin bir nefes alıp, "Meltem," dedi, yüzüme baktı. Böyle diyeceğini zaten bilsem de bunu ondan duymaya ihtiyacım vardı. Korktuğum gibi olmadı. Kendi seçtiği ismi söylerken aydınlandı yüzü. Bense üzerimden dünyanın yükü kalkmışçasına, uzun bir nefessizlikten sonra suyun yüzeyine yeniden kavuşmuş gibi hissettim. Tüm istediğim bu kadarcıktı işte, kim olduğumuzu bilmek. Evimizi tekrar evimiz yapabilmek; ancak, bu kez Meltem ve Sevinç olarak. Aylardır kendimize bile kapadığımız kapıları açmak, tüm odaları havalandırmak istiyordum âdeta. Meltem korkuyordu, biliyordum. Ben daha çok korkuyordum. Ama artık hapsolduğumuz yerden çıkmıştık. Hapislerin en iyisi bile saklanmamanın özgürlüğüyle boy ölçüşemezdi.

O gece ilk kez saati umursamadan, tüm gece Meltem'le uyuduk.

Biliyorduk, sabah yakındı.

* << Bu öykünün ilk hali, 2018 yılında Kaos GL'nin düzenlediği 13. Kadın Kadına Öykü Yarışması'nda özel ödül almıştır.

Çocukluğumun Evi

–Küçük oda–

Evin en güneş almayan köşesinde, banyo ve tuvaletle aynı üçgenin içindeydi yeri. Diğer odalardan daha küçük değildi aslında, ama verdiği his adına yansımıştı işte. Tıka basa eşya dolu olmaktan küçülmüştü; üst üste yığılmış bavullar, içi ıvır zıvır dolu koliler, bozulup bir kenara atılmış eski bir dikiş makinesi, dolaplara sığmayan ama atmaya da kıyılamayan perdeler, çoktandır hiçbir yere serilmemiş, bir köşede bekleyen halı ruloları... Hepsi bu odada kendine yer bulmuş, yayıldıkça yayılmış, pekâlâ orta boy denebilecek bir odayı küçük oda olmaya mahkûm etmişti işte. Yılda beş kez ya girer ya girmezdik içeri. Çok sevilmemesi biraz da tuvaletlere bunca yakın oluşuna bağlı olsa gerek, sonuçta içimizden attıklarımızın bu kadar yakınında olmak istemek insanlık olarak âdetimiz değildir. Onun yerine, bu odayı da kurtulmak isteyip bir türlü kurtulamadıklarımızla doldurduk. Sonunda içeride bize yer kalmamış, kimin umrunda? Evin gerisini toplu tutabilmek için yüklendikçe yüklenmişiz buraya. Evimizin bilinçdışı mı olmuştu yoksa bu küçük oda?

Psikoloğum Derya bu satırları okusaydı, "Nermin Hanım, isterseniz neden evinizi anlatmaya bu küçük odadan başladığınızı konuşalım," derdi, eminim. İki yıllık profesyonel terapist danışanı olmanın defolarından işte, psikoloğumun sesi hep benimle. Yoksa

ben de biliyorum küçük odanın zihnimin dokunmak istemediğim köşelerini temsil ettiğini. Atla deve değil bu tespiti yapmak, annesi çalışan her çocuk size bunu söyleyebilir. Çalışan bir annenin, asla evin her yanını eşit derecede temiz ve toplu tutamayacağı için mutlaka eline geçeni fırlatabileceği böylesi bir odaya ihtiyacı vardır. Benzer şekilde, asla size yeterince zaman ayıramayacağı için, zihninizi de tıpkı bu oda gibi doldurmayı, üzerine de kapıyı kapatmayı öğretmeye çalışır size. Evimiz gibi, zihnimiz de karmakarışık olsa da, en azından görüntüyü kurtarmayı öğreniriz biz çalışan annelerin çocukları. Okul arkadaşımızın annesi bir öğleden sonra fırından yeni çıkardığı tarçınlı kekten verirken bize, "Tabii annen böyle kekler yapamıyor, değil mi sana?" diye hoyratça kalbimizi parçaladığında, içimizden bütün keki bir lokmada yutmak gelse de tabağı elimizle iter, "Annem daha dün yapmıştı, teşekkürler," deyiveririz. Tarçınlı kekin kokusu zihnimizin küçük odasına atılır o gün, üzerine kullanmadığımız çarşafları, minderleri, içi parça kumaş dolu bavulları yığarız. Başka türlü hayata devam etmek mümkün olmaz istenmeyenlerin, unutulanların, geçiştirilenlerin arasında çünkü. Çalışan bir annenin çocuğuysak, her zaman aceleyle koşmak, yetişmek, uzaklaşmak, arkada bırakmak lazım gelir.

–Mutfak–

Evin kalbi derler mutfağa, herhalde erkekler demiş olacak. Oysaki nasıl da bir meşru müdafaa alanı olabilirdi mutfak, eğer günlerinin yarısını mutfakta geçiren her kadın o bıçak setlerini yalnız soğan doğramak için değil, kendisine kalkan eli indirmek için

de kullanabilseydi. “Neden aklınıza bıçaklar geldi Nermin Hanım?” Defalarca anlatmışımdır babamın mutfak imparatorluğunu psikoloğum Derya’ya. Annem çalışmasına rağmen evin tüm işleri de onun üzerindeydi. Akşam yorgun argın eve gelir, sobayı yakar, yemeği hazırlardı bana ve kardeşime. Babam çok sonra gelirdi. Ender de olsa erken gelmişse, bizimle yerdi akşam yemeğini. Ama çoğunlukla yemek vaktini kaçırır, geceye doğru, bizim uyku saatimizde varırdı eve. Annem önce bizi yatırıp bir fasıl da ona sofra hazırlardı. “Dünkü yemekten çorba mı yaptın?!” Sessizlik. Belli etmemeye çalışarak yanımdaki yatakta yatan kardeşime bakardım. Uyur muydu, yoksa benim gibi uyuyor taklidi mi yapardı, kestiremezdim. Babamın eve gelişi önceden şiddeti tahmin edilemez bir doğal felaket gibiydi. Bazen sadece hafif bir rüzgâr eser, ağaçlar şöyle bir sallanırdı; bazı geceler ise sel basar, korkunç fırtınalar evimizi temelinden sökerdi. Yemeğin tuzsuzluğu, çayın demsizliği o gece nelere sebep olacak, öngöremezdik. Annem keşke bıçakları kullanmaya cesaret edebilseydi. Kendi mutfağındaki dört dişli çatalların, çeyizi olan gümüş saplı ekmek bıçağının izini taşıdı bedeninde oysa. Biz görmezdik hiç o izleri, ama varlıklarını bilirdik. Çatalın dişlerinin annemin kalçasında yarattığı yanyana dört derin morluk, kat kat giysilerin ardından sesini duyurmak için çığlıklar atardı. Kardeşimin okul çantasını yerden kaldırırken elini leğen kemiğine götürmesinde duyardım annemin acıyan yerlerinin sesini. Annem değil, yaraları konuşurdu benimle. Sofrayı kurmak için çekmeceleri bir kez bile açmayan babam, bir gün annemin çay koyarken masaya damlattığı suya öfkelenip tüm

çekmeceleri açtı, yerini bilmediği et satırını bulmak için avuç avuç kaşığı, çatalı yere attı. Satırın yerini bilmek, her kullanımdan sonra o satırı temizleyip yerine kaldıran olmak yeterli değildi, zamanı gelince o satıra ilk uzanan olmayı da öğrenmek lazımdı.

–Salon–

"Nermin Hanım, isterseniz biraz da o günden konuşalım. İki yıldır seanslarımız devam ediyor, ama hep etrafından dolanıyoruz. Anlatmak ister misiniz?"

Derya uzun bacaklarını üst üste atmış, birleştirdiği parmak uçlarının ardından bana dikkatle bakıyor. Sorusuna cevap vermek istiyorum, burada güvendeyim, hem neler neler anlatmadım ki bu odada. Ağzımı açıyorum fakat zihnim suskun. Ses bile çıkaracak gücüm yok sanki. Ben konuşmayı kesince Derya da kesiyor. Daha önceleri böyle yaptığında öfkelenir, "Biraz da sen konuş be kadın!" diye bağırmak isterdim. Şimdi memnunum bu suskunluktan. Derya'nın fiyatı benim bir aylık kirama denk düşen yeni botlarına bakıyorum. Siyah ruganın temiz parlaklığı beni kızdırıyor. Ona bu botları ben almış sayılırım. Her hafta bu odaya taşıdığım travmalarımla, babamın elindeki çatalla, kardeşimin arkama saklanmaya çalışan ufacık bedeniyle ödedim bu botların parasını. Oysa benim on senelik spor pabuçlarımın üzerindeki deri pul pul dökülmüş, tabanı erimiş. Keşke Derya'nın rugan botlarını giyebilsem. Siyahı eskilikten griye dönmüş ayakkabılarımı oturduğum yerde altıma alarak saklamak istiyorum, ama yapamam. Açık mavi renkteki terapi koltuğunu lekelerim. Maazallah benim kirimden bir iz kalır bu

terapi odasında. En kötüsü de, hemen temizletir Derya o lekeyi. Sayemde aldığı pabuçları gibi pırıl pırıl yapar tüm odayı, benden hiçbir şey kalmaz geriye.

Babaannemin salonundaki beyaz koltukları da kirletmeye korkardım. Hoş, zaten yasaktı salonun kapısını öylece açıp içeri dalmak. Bayramdan bayrama, bize değil de misafirlere açılan bir müze gibi dururdu salon evin orta yerinde. Kendimiz için değil, başkaları için yaşadığımızı o zaman öğrenmiştim. Babaannem komşuya geçip de beni götürmediğinde korkunç bir suç işliyormuşçasına camlı kapısını açardım salonun, büfenin tüm çekmecelerini karıştırırdım. Aradığım her ne ise, hiç bulamadım. Çekmeceler faturalarla, bozulmuş tükenmez kalemlerle, müsvedde kâğıtlarıyla doluydu. Bizim salonumuzda büfe yoktu, çekmeceli bir telefonluğumuz vardı. Onun da içi benzer şekilde kâğıtlarla, kullanılmasa da bir türlü atılamayan kalemlerle doluydu. Bir gün resim yapmak için artık yazmayan kalemleri tek tek denerken, çekmecenin dibinde annemle babamın eski bir fotoğrafını buldum. Annem ince uzun yüzüyle mahcup mahcup bakmıştı kameraya, babam ise başı dik, yanında annem olduğu için gururluydu neredeyse. Mutlulukları nedense başımı döndürdü, elimle telefonluğa tutundum. Sadece görüntüden mi ibaretti bu mutluluk? Yoksa hep suçluluğunu çektiğim gibi ben mi bozmuştum mutluluklarını? Derya belki on kere dillendirmiştir travmatik bir çocukluğu olan yetişkinlerin kendini suçlama eğilimi olduğunu. "Nermin Hanım, siz sadece bir çocuktunuz. Babanızın annenizi öldürmesinde sizin hiçbir suçunuz olamazdı."

Ah, psikologlar çocukları nasıl da küçümser. Oysa çocuklar katildir, tirandır. Zamanla seanslarda rol yapmayı becermeye başladım. Derya'nın dediklerine kafamı sallıyor, onunla beraber son derece mantıklı çözümlemeler yapıyor, onun onaylayan gülümsemesini gördükçe bütün ruhum ısınıyordu sanki. Muayenehaneden çıkar çıkmaz ise kıs kıs gülüyor, içimden koskoca psikoloğu kandırabilmiş olduğum için kendimi tebrik ediyordum. Elbette annemin ölümü benim suçumdu. Her annenin ölümü çocuğunun suçudur. Bunu hem anneler hem çocukları bilirler. Annelerin hayatları boyunca çocuklarına defalarca, "Sen beni öldüreceksin!" demeleri bunun peşinen kabulündendir. Bir anneye sarhoş bir sürücü de çarpsa, kocası yıllarca dövdükten sonra bir gün öldürse de, kadın amansız bir hastalığa da yakalansa, fail aslında hep çocuktur. Anne doğurduğu andan itibaren ölmeye başlar, çünkü o ölmezse çocuğu yaşayamaz. Bunu her doğuran bilir. Ağzı söyleyemez belki, ama rahmi bilir, memeleri tanır, kemikleri hatırlar. Bazı hayvanlar reddetmez bu bilgiyi, hayatta kalmak için doğurdukları yavruyu yerler umursamazca. Kendi hayvanlıklarının inkârıdır insan annelerini böyle usul usul öldüren.

–Antre–

Çocukken izlediğim yabancı filmlerde salonun ortasına açılan ev kapılarını gördükçe şaşkına dönerdim. Nasıl da hazırlıksızca evin ortasında buluveriyorlardı kendilerini ev sakinleri. Oysa bir eve girmek öyle göründüğü kadar kolay bir iş değildir. Önce derin derin nefesler alırsınız elinizde anahtarla kapının öte yanında beklerken. Anneniz gelmiş midir işten, evde midir? Olur

da babanızın eve erken geleceği tutmuşsa yalnız kalmak istemezsiniz onunla. Okuldan beraber döndüğünüz, yanı başınızda kapıyı açmanızı bekleyen kardeşinize bakar, ablalığın cesaretini sırtlanırsınız.

Babam kardeşimi de beni de dövmedi hiç. Belki dövseydi bunca korkmazdık. En kötüsünün bu olacağını düşünür, ağlar, yalvarır, kaçar, karşı koymayı öğrenirdik. Onun yerine, hiç bitmeyen bir bilinmezliğin içinde kaldık. Biz odamızdayken annemize neler yaptığını parça parça duyduklarımızdan birleştirirdik. Bir ses, bir morluk, bir kesik. Annemizin sessizliğini okumayı öğrendik. Derya'nın klinik psikolojide yüksek lisansı varsa bizim de ev içi eğitimimiz var bir nevi. Ne zaman bir kafede sesi yanındaki kadına birazcık yükselen bir adam duysam döner adama bakarım. Bilirim ki kimse bakmazsa o adam başka şeyler de yapabilir. Bilirim ki babama bir kişi bile dönüp baksaydı, belki yaşardı annem.

Evden tam çıkışta ve aslında tam girişte, antrenin duvarında kocaman bir boy aynası asılı dururdu. Dışarı çıkarken ve her eve dönüşümde aynada yüzüme bakardım iki halimin arasındaki farkı görmek için. Sanki biricik görevi buydu aynanın, bizi olabileceklerle ve bir türlü olamayanlarla yüzleştirmek her seferinde. Gitmekle dönmek bir değildi; gitmekte ferahlık, umut, ihtimaller vardı. Dönmek ise hep bir kabuldü, boyun eğişti. Annem gidemez miydi? Bir sabah işe gitmek için çıksa ve dönmeseydi, beni ve kardeşimi bırakıverseydi babama... En kıymetlim dediği bizler, annemin hapishane gardiyanlarıydık aslında. Ben hiç doğmasaydım, annem kendi mutfağında bir satır darbesiyle düşmezdi belki çay lekeli taş zemine.

Antreler önemlidir, çünkü hem giriş hem de çıkıştır zihne. Zihin mi dedim? Ev diyecektim tabii, içime yine Derya kaçmış olacak. Kapıyı açıp çıkmadan yüzleşmek zorunda olduğum oyma çerçeveli ayna, Derya değil mi şimdi? Yüzünden yansıtıyor bana sevinçlerimi, mutsuzluklarımı. Geceler boyu, çığlık çığlığa annemi sayıklayarak gördüğüm kâbusları anlatırken kaşları çatılıyor, göz bebekleri ufalıyor. Annemin beni sobanın önünde, kocaman bir leğende yıkadığını anlatığımdaysa gevşiyor yüzü, gözlerinin yanında kaz ayakları beliriyor hafifçe anımın tatlılığına gülümserken. Onun yüzünde gördüklerim, aslında kendi duygularım. Ben onun botlarını giyemesem de, o benim duygularımı nasıl da sırtlanıyor. Yaprak yaprak soyuyoruz beraberce üzerimizdekileri. Önce hüsran, sonra üzüntü, en son da öfke çıkıyor katlarımızdan. Öfke, içimden çıkarması en zor duygum. Bütün bir çocukluğum hayatta kalmanın ilk şartının, öfkelenmemek olduğunu öğrenerek geçti ne de olsa. Oysa öfkelenmeyi çoktan unutmuş olan annem, öfkesizliğinin tam ortasında öldürüldü. Onun da kendi annesinden edindiği erkekleri öfkelendirmeme taktiği, annemi kurtarmaya yetmedi.

Derya'nın botlarının parlak ruganında kendi yüzümün yansımasını gördüm. Annemi kurtaramamıştım, ama bu gördüğüm yüzü kurtarmış olabilirdim. Şimdi ne pahasına olursa olsun korumalıydım onu. Hafızamın antresinden çıktım, evin kapısını kilitledim. Her bir odayı tek tek gezerken döktüğüm benzin dış kapının altından sızıyordu. "Haftaya görüşürüz Derya Hanım," deyip yanan sigaramı kilitli kapının eşiğine fırlattım. Kendime yeni ayakkabılar almayı düşünerek psikoloğun

muayenehanesinden çıktığımda, çocukluğumun evi alevler içindeydi.

Frau Mahler'in Mektubu

Her gün okuldan çıktığımda Berlin'in Türk mahallesi Kreuzberg'deki dış yüzeyi grafitilerden neredeyse görünmez olmuş o eski apartmana girer, giriş katındaki dairemizi es geçip birinci katın merdivenlerini koşa koşa çıkar, sağ kanatta oturan Frau Mahler'in kapısını üç kez vururdum. Gözlerine kestirdikleri evleri rastgele ziyaret edip evde televizyon ya da radyo varsa iletişim vergisi kesen devlet memurlarından saklanmak için beklenmedik misafirlere asla kapısını açmazdı Frau Mahler. Pek çok komşumuz boş bulunup memurlara kapıyı açınca içeriden gelen televizyon sesi onları ele vermiş, o güne kadar ödememeyi başardıkları bu sinsi vergiyi ödemek zorunda kalmışlardı. Annemle babam da Frau Mahler'den öğrendikleri gibi, her çalan zilde evdeki televizyonun sesini iyice kısar, yavaş ve sessiz adımlarla kapıya yönelir, delikten gördükleri sima tanıdık değilse gitmesini beklerlerdi. Bu yüzden kapıyı bir kez tıklatıp kısa bir es vermeyi, sonrasında yeniden iki kez tıklatmayı şifremiz bellemiştik karşılıklı.

Pek çok gün Frau Mahler kapıyı açıp her daim haşlanmış lahana ve tahıl kahvesi kokan evine girdiğimde, yaşlı kadın akşamüstü çayımızın yanına fırından yeni çıkardığı elmalı keki dilimliyor olurdu. Babam, Frau Mahler'le annem ve ben Berlin'e gelmeden önce tanışmıştı. '90'ların başlarında üniversiteden yeni mezun, genç bir mühendis olarak Almanya'ya iş

aramaya gittiğinde annem ve henüz yedi yaşlarında olan ben babamla gitmemiş, beraberce anneannemlerin evinde kalmaya başlamıştık. O sıralarda babam bir yandan gece kurslarında Almanca öğreniyor, bir yandan da gündüzleri bir Türk marketinde kasiyerlik yapıyordu. Haftada bir bizi telefonla aradığında dünyalar benim olur, uzun uzun konuşamayacağımızı bilsem de gün içinde ne yaptığının, markete gelen müşterilerin, üç kişiyle paylaştığı ufacık evininin tüm ayrıntılarını duymak isterdim. O da bana cebindeki *pfennig*ler yettiğince Kreuzberg'in yeşil saçlı, deri yelekli gençlerini, solucan gibi yeraltından giderek tüm şehri tavaf eden trenleri, üzerinde dev at heykellerinin olduğu büyük Brandenburg Kapısı'nı anlatır, her konuşmamızda da Almanca yeni bir kelime öğretirdi. *Sehnsucht*, hasretti. *Heimat*, memleket. Bir yetişkin edasıyla, "Gurbet ne demek?" diye sorduğumda, "O yalnız bizim dilimizde var oğlum," demişti babam. Almanlar göçmenliğin diline bizim kadar ihtiyaç duymuyordu demek ki. Babam bana bu sözcükleri öğrettikçe onları bana emanet edilmiş kıymetli mücevherlermişçesine muhafaza eder, bir dahaki aramasına kadar şeker gibi ağzımda çevirir dururdum.

Frau Mahler'in adını da ilk kez böyle bir haftalık telefon konuşması sırasında, babam Berlin'e taşınalı bir yılı geçmiş, dil kursunu yeni tamamlamışken duyduk. Kendisi ara sıra babamın kasiyerlik yaptığı markete gelir, Alman marketlerinde bulamadığı bulgur, şehriye, yufka gibi erzaklardan alırmış. Bir gün babam kadını marketin önündeki direğe bir ilan asarken görmüş. Bir ev ilanı, hem de kirası çok uygun. O gece oturup biriktirdiklerinin bir dökümünü yapmış, kaldığı dört

kişilik yurt odasından Frau Mahler'in evine geçerse yeni bir iş bulamasa bile birkaç ay idare edebileceğimizi hesaplamış. Bunun üzerine o gece İstanbul'daki eve vakitsiz bir arama gelmişti. Çocukluğumun en güzel uyanışı. Babamın sesi Oranienstraße'deki bir ankesörlü telefonun ahizesinden yanına çağırıyordu bizi gecenin ortasında.

Berlin'e varınca derslere devam edebilmek için öncelikle bir senelik Almanca hazırlık sınıfına başlatıldım. Sınıfta Türkiye'den epeyce çocuk olduğu için yalnızlık çekmiyordum, fakat Almanca ile aram hiç de hoş değildi. Telefon konuşmalarımızda babamdan öğrendiğim kelimelere duyduğum heyecan, yerini ödevlerde üzerime yığılan yüzlerce sözcüğün hararetli endişesine bırakmıştı. Annemle Berlin'e taşınmamızın üzerinden daha iki hafta geçmemişti ki, babam bir mühendislik firmasında iş buldu. Marketteki kasiyerlik işini de annem devralınca gündüzleri okuldan sonra beni ne yapacaklarını kara kara düşünür oldular. Annem ev sahibimiz Frau Mahler'den bana göz kulak olmasını rica etmek istediyse de babam Almanya'da böyle bir teklifin uygunsuz kaçacağından korkmuştu. Sonunda Frau Mahler'e, bana günde iki-üç saat bakması için aile bütçemizi zorlamayacak uygun bir ücret teklif ettiler. Sorabilecekleri başka kimse yoktu. Böylece okul dönüşlerinde evimizin üst katındaki antika mobilyalı daireye çıkmaya başladım.

Frau Mahler Türk marketindekilerle ahbap olarak öğrendiği "merhaba" ile "teşekkürler" hariç hiç Türkçe bilmezdi. Ben ise Almanca ancak adımı ve yaşımı söyleyebiliyor, renkleri ve en sevdiğim hayvanları

sıralayabiliyordum. İlk birkaç gün Frau Mahler dilimi geliştirmek için beni konuşmaya teşvik ettiyse de ben kelimeleri bulamamanın nefes tıkanıklığıyla ağlamaklı olunca sohbet girişimlerini sona erdirdi. Bazen önüme – herhalde artık koca yetişkinler olan kendi çocuklarına ait– sararmış çocuk kitaplarından koyar, kitabın iri puntolu harfleri ve renkleri solmuş resimleriyle oyalanmamı beklerdi. Bazen de beni alıp market alışverişine gider, hem bana tek tek meyvelerin Almancalarını öğretmeye çalışır hem de aldıklarını eve kadar taşıtmış olurdu. Kimi zaman akşamüstü çayımızı içerken, eski olduğu tınısından belli bir şarkı tutturur, ara sıra içtiği sigaralardan ve yaşlılıktan çatlamış sesiyle mini bir konser verir, melodisi bana yabancı bu şarkıları büyülenmiş gibi dinlediğimi görünce hoşuna gider, çiçek desenli ince ahşap sigara filtresinden bir nefes çekip, kesik kesik gülerdi.

Beraber geçirdiğimiz ilk haftanın sonunda Frau Mahler'in yalnızken kendi kendine konuştuğunu keşfettim. Okul dönüşümde beni karşıladıktan sonra genelde mutfağa geri döner, bulaşıkları yıkar, Bavyera yapımı porselen çay fincanlarını parlatır, bu esnada da kendi kendine kısık sesle bir şeyler anlatıyor olurdu. Yıllardır yalnızlığa alışmış kadın, belli ki artık farkına bile varmıyordu boşluğa konuştuğunun.

Yine kendi kendine bir şeyler anlatarak porselenleri ovaladığı bir gün, mutfak kapısında dikilip konuşmasından yakalayabildiklerimi anlamaya çalıştım. Kadının kelimeleri okuldaki Almanca öğretmenimin tane tane konuşan dilinden nasıl da farklıydı. Yoğun güneyli aksanının içinden zorlukla ev, oğlan, okul, öğretmen gibi sözcükleri çıkartabildim.

Acaba Frau Mahler benden bahsediyor olabilir miydi diye biraz daha kulak kabarttım, ama nafile. Kapıda durmuş, başımı kadının alçak sesini daha iyi duyabilmek için içeri doğru eğmiş tuhaf bir haldeyken birden dönüp bana baktı. Mavi gözleri aniden üzerime düşünce dengemi kaybedip yalpaladım. "Beni mi dinliyorsun?" diye sordu. Sesi kızgın değildi. Ağzımda yutulamayıp büyümüş bir lokma gibi beklettiğim Almancamla, "Biraz," dedim. Ne anladığımı sordu, aralardan çekip çıkarabildiğim birkaç sözcüğü saydım. Yüzünde rahatladığını gösteren bir gevşeme oldu. Gel, diye işaret etti. Senenin her günü üzerinde yeşilli kırmızılı bir Noel örtüsü serili mutfak masasına karşılıklı oturduk. Eliyle kendini işaret ederek, "Ben anlatacağım," sonra kulağımı göstererek, "sen dinleyeceksin," dedi. Başımı olur anlamında salladım fakat ne yapmam gerektiğini anlamamıştım. Frau Mahler ikimize de yaşlıların ve çocukların içtiği tahıl kahvesinden birer fincan doldurup kırk yıllık iki dostmuşuzcasına anlatmaya başladı. Anlatırken yer yer heyecanlandı, bir-iki kez gözleri doldu, uzaklara dalıp suskunlaştı, ancak sonra kaldığı yerden devam etti. Bir saate yakın konuştuktan sonra durdu, "Neler anladın?" diye sordu. Çok kısıtlıydı anlayabildiklerim. Evde bir oğlan vardı, uyuyordu, bir anne vardı ama uzaktaydı, trenle bir yerden bir yere gidiliyordu. Sonra Frau Mahler'in kendi oğlu okula gidiyordu, okulda bir şey soruyorlardı çocuğa. Trenle yolculuk yapan bir anne-oğulun hikâyesi olabilir miydi bu, diye sordum duyduklarımdan bir mana çıkarmaya çalışarak. Frau Mahler anlattıklarımı dinlerken pür dikkat gözlerimin içine bakıyor, yalan söyleyip söylemediğimi çözmeye

çalışıyordu sanki. Fazlasıyla sınırlı Almancamın yanına kadının zihnimi okumaya gayretli bakışları da eklenince avuçlarım terledi. Yine de halimden memnun gibiydim, çünkü konuşmaya çalışmak değilse de kadının anlamam için yavaşlatılmamış, törpülenmemiş kelimelerini dinlemek hoşuma gitmişti. Başka Almanlar gibi, insandan çok bir hayvanla konuşurcasına tek tek kelimeleri bağırmamıştı yüzüme. Frau Mahler anlamamdan ziyade anlamamamı ummuştu sanki, benim için değil de kendisi için konuşmuştu.

Zamanla Frau Mahler'in bana biraz piyes gibi görünen anlatısı aramızda bir rutin haline geldi. Yıllardır kendine anlattığından olacak, prova edilmişçesine aynı cümleleri aynı vurgularla tekrarladı yine. Kadını izlemek, hayatının oyununu sahneye koyan bir tiyatrocuyu seyretmek gibiydi. Seksen yıllık bedeni tiradının bazı yerlerinde dikleşiyor, gençleşiyor, sonra yeniden büklüm büklüm eğiliyor, daralıyor, kayboluyordu. Her seferinde ilk kez anlatıyor gibi titrek sesi heyecanla yükseliyor, gözleri yaşlanıp kararırarak performansını bitiriyordu. Sonrasında geriye kalan bedeni bir kabuk oluyordu sanki, hafiflemiş ama içi bomboş bir kabuk. Ağır ağır gelişen Almancamla birkaç yeni bilgi yakalamıştım aradan. Evdeki oğlan hastaydı, öksürüyordu. Frau Mahler'in oğluna okuldaki öğretmenleri evlerinde birinin olup olmadığını soruyorlardı. Bir yıldızdan bahsediyordu soruyu soranlar. Bir de korku sözcüğünü öğrenmiştim artık, sıklıkla geçiyordu kadının dilinden. Yüzmeyi tam öğrenemeden nehre atılmış biri gibi, bir o taşa tutunayım, bir şu odun parçasına sarılayım derken cümleler önümden akıp gidiyordu ve ben akıntıda

sürükleniyordum. Bir cümleye tutunurken beşini elimden kaçırıyor, hikâyenin bütününe vâkıf olamıyordum.

Aralık ayındaydık ve Noel örtülü masa nihayet kendi zamanına kavuşmuştu. Frau Mahler bayramı beraber geçirmek üzere Güney Almanya'da yaşayan oğlu ve kızının yanına gitti. İki haftaya dönmesini beklerken kızı Lisa'dan annesinin fena üşüttüğüne ve en az paskalya yortusuna kadar onun evinde kalacağına dair bir telefon aldık. Frau Mahler, savaş görmüş insanlara özgü dirayeti sayesinde ileri yaşına rağmen dinçti. Nitekim birkaç ay sonra yeniden yalnız başına yaşamak üzere Berlin'deki evine geri döndüğünde hiç hastalanmamış gibi görünüyordu.

Yokluğunda ben Berlin'e iyice alışmış, zorunluluktan annemin iş çıkış saatine dek belediyenin düzenlediği okul sonrası aktivitelere katılmaya başlayınca hem dili iyice öğrenmeye hem de arkadaşlarımı çoğaltmaya fırsat bulmuştum. Yaşlı kadın, üst katımızdaki dairesine döndüğü gün ziyaretine gittiğimde çok sevinip o yokken pek özlediğim elmalı kekinden koca bir dilim kesti hemen. Fakat karşılıklı birkaç cümle ettikten sonra Almancamın yeni seviyesini idrak edince yüzü bulutlandı. Artık telaffuz ettiği neredeyse her şeyi anlar olmuştum. O gün bana bir türlü sırrını çözemediğim o hikâyeyi bir daha anlatmayacağını sezdim. Kadını konuşmaya asıl teşvik eden, dilini anlamayan bir insana söylediği, tercümesiz, ikimizin arasındaki boşlukta asılı kalan kelimelerin tınısıydı. Anlamadığım bir öyküden dolayı onu yargılayamaz, sorular soramaz, ancak elmalı kekimi yerken her dediğine başımı sallayabilirdim. Ben

yokken yıllardır yaptığı gibi hikâyesini evin duvarlarına anlatmaktan kurtarmıştım onu; ama artık miadım dolmuştu, çünkü etrafındaki herkes gibi, ben de anlar olmuştum dilini.

Sonraki birkaç sene ev alışverişine yardım edip her hafta yapmaya devam ettiği elmalı keklerden yerken yaşına rağmen dinç kalmaya devam eden Frau Mahler'i izledim. Zamanla ilişkimiz değişti, onun bedeni ufaldıkça benimki büyüdü, ben onun anadilini kendi anadilim gibi konuşur oldukça onun kulakları duyma yetisini yitirmeye başladı. Babam Türkiye'ye dönüp kendi firmasını kurmaya karar verene dek onun alt katındaki dairede yaşadık, o da sağlığı elverdikçe beni kahve içmeye çağırmaya, solgun sesiyle eski şarkılar mırıldanmaya devam etti.

İstanbul'a döndükten çok sonra, Frau Mahler'le ilk tanışmamızın üzerinden neredeyse on beş yıl geçmişken, üniversite son sınıf derslerine başladığım bir sonbahar günü üzerinde Almanya pulu olan bir mektup aldım. Zarfın içinden bir tane daha zarf ile zarif bir el yazısının olduğu kısa bir not çıktı:

> "Sevgili Hasan, annem Brigitte Mahler geçtiğimiz hafta vefat etti. Eşyalarını ayırırken üzerinde adının yazılı olduğu bu mektubu bulduk, iletmek istedik. Selamlar, Lisa."

Salondaki ahşap oymalı koltuğa çöküp elimdeki zarfı yokladım, incecikti. İçinde tek bir kâğıt vardı, bana bir şey anlatma zorunluluğuyla yazıldığını bildiğim bir tek sayfa. Yıllardır içmediğim tahıl kahvesinin acımtırak aromasını duyma umuduyla zarfı kokladım fakat yavan

kâğıt kokusundan başka bir şey bulamadı burnum. Frau Mahler'in asıl hikâyesinin ne olduğunu bilmek istiyor muydum? Senelerce merak etmeye devam ettiğim, yakın zamanlarda bile bazı geceler uyumadan kafamda yeniden kurguladığım bir hikâyeydi bu. Frau Mahler'i dinlediğim zamanlar savaş zamanı evinde hasta bir çocuk saklamanın ne demek olduğunu, kollarında altı köşeli yıldız taşımak zorunda olanların başlarına gelenleri bilmemin imkânı yoktu. Ancak çok sonradan birleştirebilmiştim o günlerde tek tük anladıklarımı. Berlin'de gittiğim okulda, tarih derslerinde İkinci Dünya Savaşı'nı öğrenirken sanki anlatılanları çok önceden bir rüyada duymuşum da, tam hatırlayamıyormuşum gibi hislere kapılmıştım. Ara sıra aklıma geldiyse de, merakımı bastırdım, Frau Mahler'e hiçbir zaman sormadım o hasta çocuğa ne olduğunu. Frau Mahler'in çocuklarının boş bulunup okuldaki Nazi öğretmenlerine evlerinde hasta bir Yahudi çocuk sakladıklarını anlatıp anlatmadıklarını hiç öğrenemedim. Tek bildiğim Frau Mahler'in yakalanmamış olduğuydu, ama ne pahasına? Kendi çocuklarını tehlikeye atmamak için kolu yıldızlı o çocuğu Nazi subaylarına mı teslim etmişti yoksa bir gece karanlığın ortasında, Grünewald Ormanı'na mı götürüp bırakmıştı sonunda kimseye görünmeden?

Bazı hikâyelerin içeriğini anlamaktansa, bir melodi gibi, sizde neler uyandırdığı, nerelere dokunduğu önemliydi belki de. Kadının yorgun performansı, mutsuzluğu, içi boş kabuk vücudu, ruhunda sakladıklarını konuşamamaktan çatallaşmış sesi hâlâ aklımdaydı. Akşamüstlerini evinde geçirdiğim bu yaşlı kadın, benim için o mektuptan fazlasıydı. Elmalı kekin tarçınlı kokusu, acı tahıl kahvesinin kumlu taneleri,

mavi işlemeli porselen fincanlar, saçının ucunu burnunun altında bıyık gibi tutarak babamın taklidini yapıp beni güldüren kırışık bir yüz, paskalya zamanı bana soğan kabuğu ve mor lahanayla yumurta boyamayı öğreten eller demekti.

Frau Mahler, benim çocukluğumdu. Tıpkı hatırlamak istemediğim anılara zihnimde yaptığım gibi, zarfı açmadan çalışma masamın en alt çekmecesine özenle yerleştirip çekmeceyi kapadım.

Beden Göçü

Havaalanının keşmekeşinden bir anlığına uzaklaşıp, lavaboda yüzüme su çarptım. En son ne zaman gelmiştim bu ülkeye? Su lekeleriyle dolu aynada iki kaşımın arasındaki yarığın kaygıdan iyice derinleşmiş, âdeta oyulmuş haline baktım. Ellerimi kalitesiz kâğıt havluya kurularken yaptığım hesaba kendim de şaşırdım. Annemin ölümünü haber aldığımdaydı son gelişim, on bir yıl önceki bahar. Vera ve çocuklarla gelmiştik hep beraber. O zaman da bilmiyordum neden geldiğimi. Cenaze benden habersiz kalkmış, anneme veda edebileceğim bir mermer taştan fazlası kalmamıştı bana ne de olsa. Annemin ölümünden sonra anavatan denen yer de yaşamaktan vazgeçmişti içimde, gelmez olmuştum.

Bir yüzüme bakıyor polis memuru genç oğlan, bir de Alman pasaportumdaki suretime. Korkacak hiçbir şeyim yok, ama alışkanlık işte, uzun yıllar içime işlemiş bir endişeyle şakaklarımdan terler akıyor. Kendimi oyalamak için genç polisin adını tahmin etmeye çalışıyorum. Kendi adınızı bir kez değiştirdiyseniz bilirsiniz ki bazı adlar da kıyafetler gibi giyilip çıkarılabilir. Bu genç çocuğun adı M ile başlıyor olabilir, Mehmet belki. Daha dikkatli bakınca, Mert tipi de var aslında... Ben polise isimler yakıştırırken o kendisini kandırdığımı anlayacak, beni kıskıvrak yakalayacak gibi geliyor. Nefesim sıklaşıyor, elimle gömleğimin yakasını

gevşetiyorum. Oysa kimseyi kandırdığım yok. Adım yıllardır Sedat. Tıpkı pasaportumdaki gibi kısacık siyah saçlarım, iri koyu kahve gözlerim, çıkıntısız bir boynum var. Kimliğimle benim aramda hiç mesafe yok, biriz. Polisin oturduğu cam bölmenin köşesindeki boy ölçme cetvelinde tam 1.68'im, aynı Alman kimliğimde yazdığı gibi. Artık adının Mert olduğuna kanaat getirdiğim oğlan damgayı indirdiği pasaportumu geri veriyor camın öbür yanından. Almanya pasaportumu uzattım diye mi bozuldu, ondan mı bu asık suratı? Yakalanmamış olmanın ferahlığıyla kocaman gülümsüyorum benim koyduğum ismiyle Polis Mert'e. Yakalanacak bir şey yapmamış olmam önemli değil, birisi kimliğime baktığında göğsümün sıkışması geçmiyor. Belki bu yüzden kendimce isimler veriyorum insanlara. İçime bakmalarından duyduğum korku, ancak ben de onlara isimler koyarsam azalır gibi oluyor. Mert'in onay damgası sanki vize sayfasına değil, vücuduma inmiş gibi hafifim şimdi. O ise yüzüme bile bakmadan sıradaki yolcuyu çağırıyor. Damgası günde kaç kişiye iniyor, kaç kişiye otoritesi tarafından onaylanmanın derin hazzını yaşatıyor, diye merak ediyorum.

Vera bu kez benimle Türkiye'ye gelmedi. Ben de gelmesini istemedim zaten. Neden geldiğimden ben bile emin değilken karımı yanımda sürüklemeye niyetim yoktu. Karım demek bunca yıldan sonra, yine de tuhaf geliyor bu ülkede. Almanca olarak *meine Frau* demekte hiçbir sorun yok oysa. Anadilim bugün bile kendim olmama izin vermiyor. Ülkeden göçeli yirmi beş, annemi kaybedeli on bir yıl olmuş; şimdi dilim, görüntüm, pasaportum başka. Bunca zaman sonra

rastgele bir polis memurunun, ölmüş annemin, görüşmediğim ablamın, terk edilse de arkada bırakılamamış bir dilin onayını almak için mi geldim bu ülkeye?

Otele girişimi yaparken resepsiyondaki genç erkeğin saygılı hareketlerini müstehzi bir gülümsemeyle izliyorum. Elektronik oda kartını uzatırken kibarca, "Odanızda kalacak biri daha olursa lütfen resepsiyona bildirin," diyor. "Kadınlara da böyle rahatça soruyor musunuz aynısını?" demek geliyor içimden. Oysa cevabı biliyorum. Vera'yı ailemle tanıştıracağım zaman da bu otelde kalmıştık. "Beraber söyleyeceğiz, sorun olmayacak, ben yanındayım," demişti Almanya'nın büyük şehirlerinden birinde büyümüş olmanın naifliğiyle. Onun ailesi erkenden kabul etmişti onun uyumsuzluklarını nasılsa, daha lisedeyken kız sevgililerini tanıştırmaya başlamıştı ailesine. Vera'nın anne dili başkaydı. Gönlünce kız arkadaşım diyebilir, karısını öpebilirdi o anadilinde. Benimse dilim bunların hiçbirine dönmüyordu. Yirmi yıl önce bu otelde kaldığımızda kapılar kartla değil, kararmış metal anahtarlarla açılıyordu. Resepsiyonda yaşı bizden hayli büyük bir adam vardı. Adı olsa olsa İlker olabilirdi diye düşünmüştüm o zaman, ancak İlkerlere yakışacak türden incecik bir burnu vardı. Genizden gelen sesiyle, "Kocalarınız gelmiyor mu?" deyip göz kırpmıştı Vera'yla bana. Vera gülüp geçmişti adamın bu hadsiz hareketine, bense görmezden gelemeyecek kadar yakından tanıyordum o göz kırpmayı. Ortaokuldaki matematik öğretmenimin en bol gömlekleri giymeme rağmen memelerime bakışıyla, para uzattığım dolmuş şoförünün elimi birden avucuna alıp sıkarken aynadan

attığı bakışla aynıydı. Bu ülkede bedenime bakanlarda kendi dilim bana yük oldu, istedim ki anadilim başka olsun, bu dildeki tüm bakışları unutayım.

Sonradan öğrendim ki herkesin anadilinin başkaca mağaraları varmış, ne kadar güvenli dursalar da gün gelir çökerlermiş. Annemin dili o ziyaretimizde tutulmuştu, fakat yine kollarını bana ve Vera'ya sevgiyle sarmıştı. Bense Vera'ya ancak yıllar sonra söyleyebilmiştim aslında kendimi kadın gibi hissetmediğimi. İşte bu kez onun dili iflas etti karşımda, boşlukta kaldı. Uzun zamandır dilinde taşıdığı gibi *meine Frau* diyemez oldu artık bana, ama kocam da diyemedi. Çocukluğundan beri gururla sırtladığı lezbiyen kimliği, karısının aslında erkek olduğunu söylemesiyle birdenbire evsiz kalıverdi. O gün, ne Almanca, ne Türkçe; dilsiz dilsiz, uzun uzun ağladık ikimiz de. Yavaş yavaş çok sevdiği kumral saçlarım kısaldıkça, sesim aldığım testosterondan iyice pesleştikçe, kollarımdaki kıllar kalınlaşıp karardıkça Vera ömründe ilk kez yersiz yurtsuz kaldı. Bir ülkeden diğerine, bir dilden başka bir dile, bir bedenden yeni bir bedene göçmüş olan ben, herkesten iyi tanıyordum karımın yurtsuzluğunu. Yavaş yavaş yeniden kendi yurdumuzu kurduk, kayıplardan yeni diller ürettik seneler içinde. Eskiden bildiğimiz hiçbir dil halimize yetmez olunca kendi dilimizi inşa ettik.

Bunca yıl sonra bana son derece yabancı görünen otel odasındaki televizyonu açıp rastgele bir kanalda karar kılıyorum. Şovmen bir adam program konuklarıyla konuşuyor. Bazı söylenenleri anlamakta zorlanıyorum. Kelimeleri tek tek anlasam da, bir aradayken ne anlama

geldiklerini çözmem imkânsız. Eskiden her iki-üç yılda bir geldiğimde bile biraz değişmiş bulurdum anadilimi. Gündelik konuşmalara sinsice sızmış yeni kelimeler, artık yıllardır kullanılmayan bir sözcüğü telaffuz ettiğinizde anlamsızca suratınıza bakan eski arkadaşlar, markette başka bir dilde tanıdığınız ama Türkçesini bilmediğiniz bir sebze görmek insanın anadilini kaybettiğini anlamasına yeter. Dilin içinde yaşayanlar fark edemez bunu; dilden mahrum kalmak gerekir nasıl değiştiğini görebilmek için. Annem öldükten sonra hiç konuşmadım, hiç okumadım bu dili. Bilerek unuttum.

Ne kuzenlerim ne ablam aradı annemin son günlerinde. Biliyorlardı ki arasalar gelirdim. Gelmemi istemediler. Oysa gelmek, annemin gri saçlarını son bir kez okşamak hakkımdı. Artık Sedat olduğumu bilmeyen yoktu ailede. Annemin doğurduğunda bana verdiği addan bir harf uzaktım sadece; beni yabancı görmesinler diye büsbütün yeni bir isme varmamıştı elim. Onlar içinse bir t harfi böyle büyük kavgalara sebep olabiliyordu işte... Beni camide nereye koyacaklarını, tabutu omuzlamak isteyip istemeyeceğimi, annem son kez yıkanırken yanında olup olamayacağımı kestiremediler. Elâlem ne derdi hem? Umrumda değildi hiçbiri, sorsalar söylerdim. Annemin beni bir kez daha, "Oğlum," diye sevip gözüme bakmasından başka isteğim yoktu. İlk kez onun oğulluğunda aldım onaylanmanın şekerli tadını ben. İlk kez annemin oğlu olunca erkekliğim tam oldu. Bana hiç kendi koyduğum adımla hitap etmemiş eniştemden, "Sen hastasın," deyip yeğenimi bana göstermeyen ablamdan annemin güzel dilini beklemek mümkün mü? Olsun. Artık evsiz değilim ne de olsa. Yarın onların

evinden kovulursam bile Vera'nın, çocuklarımın yanına, beraber ilmek ilmek ördüğümüz dilimize geri döneceğim.

Ertesi gün kahvaltı için lobiye indiğimde resepsiyon görevlisi değişmişti. Yaşlıca bir adam alıyordu kayıtları. Yıllar önce Vera'yla geldiğimizde bize göz kırpan adam olabilir miydi acaba? Gözlerimi kısarak adamın yüzünü inceledim nafile bir tanıma çabasıyla. Kendisine pür dikkat baktığımı gören adam saygıyla gülümsedi. Eğer oysa, herhalde kırk yıl düşünse aklına gelmezdi zamanında bu şakakları kırlaşmış adama kocasını sorup göz kırptığı. İçimden yükselen kahkahayı bastırarak ben de saygıyla gülümsedim adama.

Başka bir bedene göçerken arkamda koskoca bir ülke bırakmıştım işte. Belki de her göçmenlik nihayetinde kendi yüklerimizden kaçmaktı. Ben de eski ismimden, sırtıma yük memelerimden, beni taşıyamayan tüysüz bacaklarımdan yeni bir bedene kaçmıştım. Şimdi bir başkasının hayatını hatırlar gibiyim. Beni ben yapan bir öz var mıydı sahi? Bedenim, sesim, dilim, evim dediğim yer değişmişti ya, başka bir insan mı olmuştum artık? Oysa olduğum kişiyi ısrarla, onu yok etmeye çalışan her şeye, herkese rağmen yavaş yavaş kabuğundan çıkarmıştım ben. Vera birkaç ay önce kahvaltı ederken, "Artık eski zamanları olduğu gibi anımsayamıyorum, biliyor musun?" demişti. "Seninle ilk tanıştığımız zamanları düşünürken bir kadın olarak canlandıramıyorum seni kafamda. Sanki o zamanlar bile erkek olarak görmüştüm seni gibi geliyor." Halbuki pekâlâ kadın olarak görüyordu karım beni gençliğimizde. Kimliğinden gururlu bir eşcinsel kadındı

ne de olsa. Türkiye'den Almanya'ya okumaya gelmiş bu sessiz, çekingen kızı Alman arkadaş çevresiyle tanıştırırken nadide bir mücevher gösterir gibi koltukları kabarıyordu. Oysa artık bu eski anıları düşünmek, filtreden geçirilmiş bir fotoğrafa tekrar tekrar bakmak gibi. Asıl renkleri olduğu gibi hatırlamak mümkün değil.

Ablam hâlâ aynı iki katlı, bahçeli evde yaşıyor. Dillerin, bedenlerin ötesinde, bir de zamanda geriye gidiyorum sanki bu eve gelerek. Çocukluğumdan hatırladığım çevre evlerin hepsi kocaman apartmanlara dönüşmüş, ablamın evi ufacık kalmış aralarında. Sırt çantamda yıllardır görmediğim yeğenime getirdiğim çikolata ve şekerlemeler, heyecandan terlemiş avucuma aldırmadan zile basıyorum. Kapıyı ablam açıyor. Nasıl da değişmiş. Evi gibi, kendisi de küçülmüş geçen zaman içinde. Çökmüş, yıpranmış.

Kuşkuyla bakıp kimi aradığımı soruyor. Söyleyemediğim her kelime, boğazımı kaplayan bir tümöre dönüşüyor kapının eşiğinde. Hızlıca içeri bir göz atıyorum, yeğenime dair bir iz arıyorum kapısı açık odalarda.

"Kerem burada mı?"

Sesim nedense olabildiğince ince çıkıyor. Bedenim geçirdiği tüm değişimlere meydan okurcasına, ablamın karşısında onun eskiden çok sevdiği küçük kız kardeşi olmaya çalışıyor bir anlığına. Annem gibi, benim gibi gözlerini kısarak yüzüme bakıyor ablam. Düşünceliyken gözlerimizi kısarak bakmamız, annemizin yüzümüze yansıması. Ablamın sol gözünün mavimtırak bir perdeyle örtülü olduğunu fark ediyorum, diğeri de

parlaklığını yitirmiş. Gözleri artık iyi görmediğinden mi, yoksa bende küçük kardeşinden geriye hiçbir şey kalmadığından mı, bilmiyorum, anlayamıyor kim olduğumu. Ablamın yargılayılıcığından, kınayan bakışlarından azade olduğumu düşününce suçlulukla karışık bir mutluluk damarlarımdan vücuduma uyuşturucu gibi yayılıyor. Görülmemek rahatlatıyor beni. Enişte de, artık lise çağlarında olan oğulları da ortalıkta yok. Hemen şimdi hiçbir şey demeden çekip gidebilirim. Ablam nasıl olsa kim olduğumun farkında değil. Ne var ki vücudum aklıma ihanet ediyor, bacaklarım yerinden kıpırdamıyor. Kapı eşiğinin iki yanında duran yabancılarız artık, aynadaki yansımamıza bakar gibi bakıyoruz birbirimize. Uzayan sessizlikte ne yapacağımı bilemezken içeriden bir çift parlak göz beliriyor:

"Anne, kapıdaki amca kim?"

Saçları iki yandan toplanmış, ufacık bir kız çocuğu odaların birinden başını uzatmış. Hali, tavrı ne kadar da tanıdık. Zaman, bazen tekrarlar mı kendini? Kayıp bir geçmiş, önüme dikilmiş gibi. Çocuğun meraklı bakışları beni kendime getiriyor. Sesimin bu kez incelmemesine gayret ederek:

"Annenin çok eski bir arkadaşıyım ben. Sizi ziyarete geldim. Bak çantamda neler var..." diyorum.

Çömelip çantadan çıkardığım rengârenk çikolata ve şekerleme paketlerini gören çocuk ilgiyle yaklaşıyor yanıma. Başımı kaldırıp sesi çıkmayan ablama bakıyorum, hâlâ dikkatle beni izliyor fersiz gözünün görebildiğince. Anladı mı? Yanımda getirdiğim tüm paketleri varlığından o ana dek haberim bile olmayan yeğenime uzatınca kızın gözleri heyecandan kocaman

açılıyor. Ama ben, "Adın ne?" diye sorunca, istesek de kurtulamadığımız bağımızı kanıtlamak istercesine kısıyor gözlerini, ablam gibi, annem gibi, benim gibi. Kim olduğunu bilen çocukların gururuyla başı dimdik:

"Benim adım Seda, ya senin?" diyor.

İpler

Yirmi iki yaşında Melek. Annesi adını kızı melek gibi olsun, hiç sözünden çıkmasın diye koymuş. Babasını tanımıyor, Melek daha iki yaşındayken bırakıp gitmiş onları. Bazen babasına dair bir anı hatırladığını sanıyor, ama annesi mi anlattı yoksa bir filmden sahne mi, emin olamıyor. Hatta rüya bile olabilir. Rüyalarında babasını çok net görüyor, babası hep gülüyor Melek'in şaşkınlığına. Neden terk etsin ki onları, olur mu hiç öyle şey? Akide şekeri yemiş gibi uyanıyor Melek o sabahlar; rüyası o kadar inandırıcı ki, gün boyu gerçekten bir babası var sanıyor.

Annesi belediyeden emekli, eski temizlik görevlisi. Melek liseyi bitirsin diye çok uğraştı. İki kez ortaokulda, bir kez de lisede sınıfta kalınca dayısı Melek'i okuldan alıp konfeksiyon atölyesine vermek istedi. Okuyamıyordu işte, belliydi. Annesi beklenmedik bir dirayetle karşı çıkmıştı abisine o zaman, Melek okuyacaktı, üniversiteye bile gidecekti. Melek ise okumak istemiyordu.

Televizyonu çok seviyordu. Oradaki kadınlar da okumamıştı, biliyordu. Kitaplar değil, kıyafetler istiyordu; rengârenk ışıltılı topuklu ayakkabılar, altın rengi mini etekler, memelerini sıkıştırıp yastık gibi kabartacak büstiyerler, sürünce dudaklarını dolgunlaştıracak rujlar, iri gözlerini daha da iri gösterecek takma kirpikler... Yine de annesinin azmi ve

kararlılığı sayesinde liseyi bitirdi. Üniversite hayalini rafa kaldırmak zorunda kalan annesi her şeye rağmen sevinçliydi, lise diploması almıştı kızı, kendisinde o da yoktu. O güne dek görev saydığı kendi olamamışlıklarını çocuğuna yükleme huyunu böylece sırtından indirip yere koydu nihayet. Kendisi ilkokulu bile bitirmediği için şimdi tüm kapılar Melek'e açılacak diye düşünüyordu. Oysa Melek bir yıl boyunca girdiği hiçbir işte istikrar yakalayamadı. Evlerine yakın ufak bir marketin kasiyerliğini yapmaya başlamıştı ilkin. Birinci haftanın sonunda işten erken çıkıp eve geldi, annesinin hayretli bakışları arasında banyoya girip kapıyı kilitledi. Bu evde kapılar hiçbir zaman kilitlenmez; anahtarlar mahremiyet aracı olma özelliklerini terk edip boşa çıkar, sıklıkla da kaybolurlardı.

Annesi hiçbir şey demeden ısrarla kapıyı zorlamaya devam ederken Melek banyodan çıktı. "Babam yaşındaki müdür kıçımı elledi," demedi. "Kasada oturmak yasak, o kadar saat ayakta duramam ben," dedi. Annesi kızının bu çabuk vazgeçen tavrından hoşnut kalmadıysa da tanıdıklarına yeni işler sormaya devam etti. Bir telefon firmasında satış görevlisi, alkolsüz bir balık restoranında garson ve en sonunda da bir çay bahçesinde bulaşıkçı oldu Melek. Her birinde işin renksizliğinden ayrı ayrı ruhu karardı, her seferinde kısa eteğine, dudaklarından hafifçe taşırarak sürdüğü rujuna bakıldı. Bazen omuzlarına, saçlarına, bazen de marketin müdürü gibi kıçına dokunuldu. Melek girdiği işlerin hiçbirinde iki aydan fazla duramadı.

Zamanla annesi de Melek de bu duruma alıştılar. Emekli annesiyle bütün gün evde oturur oldu genç

kadın. Bol bol gündüz programı izlediler, yaprak sardılar, zaman geçsin diye bir leğen mercimeği aslında olmayan taşlarından arındırdılar. Artık bir işi olmayan Melek'in sokağa çıkma hakkı da sessiz bir anlaşmayla feshedilmişti. Yanında annesi olmadan sokaklarda ne işi olacaktı ki zaten? Bir tek lise arkadaşlarıyla buluşmasına izin veriyordu annesi ara sıra, bir iş, bir eş ihtimali olursa kaçırmasın diye. Zamanla lise arkadaşlarının bir kısmı başka şehirlere taşındı, bir kısmı evlenip bebek doğurdu, zaten pek sık olmayan görüşmeler böylece tamamen durdu. Melek de arkadaşlarını görmek için pek bir çabaya girmedi. Bu kopuşu kabul etti, evinin dört duvarından oluşan doğal sınırlarına geri döndü. Görüşeceği kimse kalmayınca, evden çıkması için bir sebep de kalmadı annesine göre. Hiç kapanmayan televizyonun karşısında yaşamaya başladılar anne-kız. Melek kilo verdi, ufaldı. Büstiyerlerden fışkırtma hayalleri kurduğu memeleri küçüldü. Evin içinde kapladığı yer azaldı; bedeni oturduğu tekli koltuğu bile tam dolduramaz oldu. Hafifledikçe hafifledi, saydamlaştı, kendi evinin içinde şeffaf bir hayalete dönüştü.

Birbirinin aynısı günlerden birinde Melek ve annesi her zamanki gibi pek de erken olmayan bir saatte uyandılar. Melek, uzun kaldı banyoda. Annesinin her an kapıyı açıp artık çıkması için azarlayabileceğini bilse de, saçaklı ipten örme sabunluğuyla derisini kazımazsa rahat edemiyordu. Sırtında biriken yükleri ovalayarak söküp atıyordu sanki. Yarım saati geçirince annesi kapıyı ona sormaksızın açar, "Kızım kaç saat oldu, haydi çık," diye söylenirdi. Melek kurulmuş saat gibi yirmi dokuzuncu dakikada sıcak su ile ovalanmaktan

kıpkırmızı olmuş bedenini peştamale sararak banyodan çıktı.

İki kadın sesi kumandayla kısılmış sabah programındaki kadın sunucuya göz ucuyla bakarak kahvaltılarını ettiler. Sonra beraber yaşama tecrübesiyle öğrenilmiş bir koreografi içinde masayı toplama ve bulaşıkları yıkama işlerini paylaştılar. Dışarıda baharı selamlayan kuş sesleri, caddenin gürültüsünü ve musluktan akan su sesini aşıp mutfaktan içeri giremedi. Akşamüstü olunca, bu kez başka bir televizyon programı eşliğinde, birilerini yıllardır görmedikleri başka birileriyle buluşturan kadın sunucunun sesini iyice açıp çekyata kuruldular.

Anne, çekyatın hep aynı köşesinde bıraktığı tığ işini aldı eline. Artık ne için ördüğünü bile bilmeden örüyordu. Yeni bir sehpa örtüsüne başlamıştı şimdi. Belki Melek'in çeyizine koyardı, belki abisinin karısına hediye ederdi, çok beğenirse de kendi evinde bir yer bulurdu. Örtünün akıbetini belirlemek sonraki işti; aslolan örme eyleminin kendisiydi. Melek tığa hiç merak sarmamıştı, annesi de kızının okumaktan tığa zaman bulamayacağından emin, diğer anneler gibi çocukluğunda zorla öğretmemişti.

Evin muhtelif yerlerinde annesinin ilk gençliğinde ördüğü, çeyizinden kalma parçalar seriliydi. Kadının hüsranla biten, başarısız evliliğini zinhar unutturmamacasına, çamaşır makinesinin üzerinde, dolap raflarında, televizyon altlığında yenilgi nişâneleri gibi yayılıyordu boy boy danteller. Bıkıp usanmadan işinin ehli bir örümcek gibi kızının etrafına ilmek ilmek duvarlar örmüştü. Melek girdiği işlerde tutunamadıkça, annesinin elleri de hırsla hızlanmıştı. İçinde biriktirdiği

türlü türlü kırıklıklar tığın ucundan dökülüyor, kızı için kurduğu hayaller yıkıldıkça tığındaki ipler uzuyor, ipi tükendikçe ucuna yenisini ekleyip dünyayı dantelleriyle kaplamayı arzularcasına durmaksızın çalışıyordu elleri. Melek'in kısa elbiselerini elâlem ne der diye ucuna parça koyup uzatırken, hızını alamayıp bir de oya işi ekliyordu ucuna.

Anne birden durdu; küçücük ağzından kocaman bir hayret nidası yükseldi. Otomatiğe bağladığı el hareketleriyle bir yandan televizyon izler, bir yandan dantelini örerken ipin ucu elinde kalmış, yumak ansızın bitivermişti. Hiç de huyu değildi ipleri yedeklememek. Nasıl da kontrolü kaybetmişti böyle, aniden? "Melek!" derken boş kalan elleri kadar sesi de titriyordu. Bir an önce iplerine kavuşması lazımdı, Melek hemen şu yakındaki dükkândan birkaç çile alıp gelsindi. Az kalsın, "Tek başıma mı?" diye soracakken sözlerini yuttu Melek. Sanki yıllar olmuştu annesi olmadan dışarı çıkmayalı. Güvenli hapishanesini bırakmaktan korktu, ama bir başına, yüzünde akşam güneşiyle salınırken düşündü de kendini, içinde bir şeyler kıpırdadı. İpten bir parça kesip üzerine geçirdiği hırkanın cebine koydu, evin kapısını hızla çekti ardından. Annesinin her an onu eve geri çağıracağından korkar halde, ikişer ikişer indi rutubet kokulu apartmanın merdivenlerini. Onu eve bağlayan görünmez ipler uzadı, uzadı, nihayet sokağa erişti.

İşlek cadde her zamanki gibi egzoz dumanı kokuyordu. Hızla geçen arabaların sesinden, sağından solundan sabırsızca yürüyen insanların manevralarından başı döndü. Kuşların tek tük kalmış ağaçlardan yükselen cıvıltıları gözüne sonsuzmuş gibi görünen gökyüzüne karıştıkça, Melek göğün hafif

bedenini içine çekip üzerine kapanacağından korktu. Nihayet caddenin sonunda yüncüyü görünce koşar adımlarla kendini dükkândan içeri attı.

Dükkânın ışık almayan loşluğuna alışmak için gözlerini kırpıştırdı birkaç kez. Kapalı bir yere girmenin verdiği güvenle kalp atışları normale döndü. Elini boynuna uzatıp şalını gevşetti genç kadın. İçeride kimse yok gibi görünüyordu. Annesiyle her geldiklerinde uzun uzun sohbet etmeye bayılan yaşlı dükkân sahibi kadın bu kez ortalıkta yoktu nedense. Kimse yoksa ipin ücretini nasıl ödeyeceğini düşününce yeniden bir gerginlik dalgası yükseldi midesinden. Gerçi en azından cebindeki ipin eşini ararken kimseyle konuşmak zorunda kalmayacak, yaşlı kadının hep yaptığı gibi her yünün nereden geldiğini, her iple neler örebileceğini tek tek anlatmasını dinlemeyecekti. Bu düşünceyle biraz olsun rahatlayıp raflardaki yumakları karıştırıyordu ki arkasından gelen, "Yardımcı olabilir miyim?" sesiyle irkildi. Melek'le aynı boylarda, esmer, biraz çelimsiz bir genç adamdı konuşan. Melek daha önce hiç görmemişti bu çocuğu. Dükkân sahibinin oğlu olabilir miydi? Belki de çıraklarıydı ya da bugünlük yardıma gelmiş bir tanıdık. "Dükkân sahibi teyze yok mu?" diye soracak olduysa da daha ilk kelimenin sonuna gelmeden sesi tükendi. Sanki asırlardır annesinden başkasıyla konuşmamıştı.

Melek'e kıvırcık kirpiklerinin arasından kaçamak bakışlar atan gencin hafif eğreti, kambur bir duruşu vardı. Sanki her an karşısındakine av olabilecek bir hayvanmış gibi ürkekti bakışları. O sırada Melek'in eli en üst raftaki krem rengi yumaklara uzanmıştı. Televizyondaki sunucuyu düşündü Melek, onun sesi hiç

tükenmiyordu. Sunucuyu düşünmek, ona az da olsa özgüven verdi. O yapabiliyorsa, Melek de yapabilirdi. Boğazını temizledi, sırtını dikleştirdi, boyu çocuğun boyunu birkaç parmak geçti. Temizlediği boğazından yeni akmaya başlayan bir dere gibi coşkuyla aktı kelimeler: "Şu altmış numara ipi almaya çalışıyordum da. Ulaşamadım." Genç çocuk gülümsedi, tezgâhın ardından ucu kıskaçlı sopasını çıkardı. Melek'le aynı rafa uzandı. Olabildiğince uzak tutmaya çalıştı bedenini, ama aynı noktaya ellerini uzatmış rastgele iki insanın yakınlığından kaçamadılar. Melek'in tanımadığı bir erkekle bu kadar yakın durmaya devam etmesi yakışık almazdı. Her an başka bir müşteri girebilirdi içeriye. Hiç sevmediği, dedikoducu komşuları Sabiha Hanım. Bakkalın ufak kızı, Şule. Annesine kızının bedenini nasıl da bir erkeğe yasladığını ballandıra ballandıra gammazlayacak herhangi biri. Herkes. Annesi duysa sahiden, ne yapardı? Ama tuhaf bir şekilde, Melek uzaklaşmadı oğlandan. Kendisinden bekleneni yapmamanın kuvvet veren keyfini hissetti kasıklarında. Genç adam pek de uzun olmayan boyuyla rafa iyice uzanınca göğsü Melek'in omzuna sürtündü. Melek kıpırdamadı. Farkında mıydı çocuk? Ne fark ederdi... Az önce üzerine kapanmasından korktuğu gök, şimdi Melek'in içinden dışarı açılıyordu. Sırtından damla damla terler süzüldü, bel çukuruna döküldü. Genç adam geri çekilip yumağı kendisine uzatınca Melek ipe şöyle bir baktı, ama elini kaldırıp almadı. Gözleri dükkânın arka tarafındaki kapıdaydı. Herhalde iplere bakarken çocuk o arka kapıdan gelmişti. Parmağıyla kapıyı işaret ederek "Orada ne var?" diye sordu. Kalbi her sözcükte

güm güm attı. Genç adam soruyu anlamamış gibi bir Melek'e, bir de aralık kapıya baktı, "Depo," dedi.

"Ne var depoda?"

"Buradaki iplerin devamı var, aynı ipler."

"Bakabilir miyim?"

Melek bir cevap beklemeden aralık kapıdan süzülmüştü bile. Oğlan da arkasından yürüdü. On metrekarelik, penceresiz, havasız bir oda, yerden tavana kadar yumak yığınlarıyla doluydu. Genç kadın, almaya geldiği krem rengi iplerden yüzlerce paket gördü. Bir o kadar da başka renkte ipler vardı bu daracık hücrede. Toz pembe, somon, su yeşili, fuşya, mürdüm, taba... Onlarca renk, annesinin ve komşu kadınların tığlarından geçmek için vakitlerinin gelmesini bekliyordu. Örülecek nice sehpa örtüsü, yatak örtüsü, havlu kenarı, minder kılıfı burada saklıydı şimdi.

Melek dikkatlice alçak bir yığının üzerine oturdu. Kimbilir kaç kadının hayatı şimdiden bu ufacık odaya sığmıştı... Ne olurdu hepsini ateşe verse? Bir işe yarar mıydı? Bakışlarını iplerden kaldırıp kendisini sessizce izleyen gence, "Gel," dedi. Genç adam bir cadı tarafından büyülenmiş gibi, sözüne itaat etti. Bu zayıf ve tuhaf erkek hayvanı karşısında Melek'in içi kıpırdandı. Bedeni ip yığının içine iyice yerleşirken sanki yıllardır bu anı beklemiş, ne yapacağını düşünüp kurmuş gibi kendinden emin hareketlerle gencin gömleğinin düğmelerini çözdü, göğsündeki seyrek kıllara dokundu. Bir eliyle erkeğin heyecandan nemlenmiş saçlarını, diğer eliyle üzerine yattığı yumuşak ipleri okşadı. Nice kadının gelecekteki el işi perde uçlarına, havlu kenarlarına beden sıvılarını serpti, masalarının üzerine

örtüldü, pencerelerini ilmek ilmek çevreledi, en derin, en gizli sandıklarının içine yerleşti. Adamı gerilmiş bir halat gibi içine çekti. Vücutları hızlandıkça altlarındaki, etraflarındaki ipler dağılıp birbirine karıştı. Melek'in eli iplerin arasında giderek daha derinlere ulaştı.

İki terli vücut rengârenk yumakların içinde gözden kaybolmaya başladığında, Melek'in memeleri üzerine yapışan iplerin arasında yeniden büyüdü.

Keramet

Soluk soluğa Beyoğlu'nun ara sokaklarındaki dar apartmana girdi, dönerek yükselen mermer basamakları koşarak çıkmaya başladı. Dördüncü kattaki kafeye vardığında nefesi kesilmiş, yüzü kıpkırmızı olmuştu. Kapıyı tıklatmadan mor şalının ucuyla alnında biriken teri sildi, eliyle yüzünü şöyle bir yelledi. Bu, aynı hafta içinde üçüncü geç kalışı olacaktı. Kafenin sahibinden bir kez daha herkesin ortasında azar yemeyi, kovulmakla tehdit edilmeyi göze alamıyordu. Oysaki geç kalmasının sebebi adamın ta kendisiydi. Keramet putka ameliyatının parasını biriktirmeye çalışıyordu bu günlerde. Geceleri beldeli koli kesiyor, gündüzleri tiyatro bölümünün derslerine devam ediyor, ders saatlerine göre de öğleden önce ya da akşamüstleri kafenin müşterilerine kahve falı bakıyordu. Salı günleri dersi olmadığından normalde erkenden kafeye gelirdi, ne var ki bir önceki gece patronun beklenmedik telefonuyla alelacele adamın evine gitmek zorunda kalmıştı. Genelde haftada birden fazla çağırmazdı, bu hafta ise nedense üç kez çağırmıştı şimdiden. Keramet adama hayır derse, kafedeki işini de kaybedeceğinden endişe ediyor, bu yüzden hayır sözcüğü lügatında bir türlü yer alamıyordu.

O gece de gelen telefon üzerine istemeye istemeye Avcılar'daki evinden çıkıp iki saat yol gitmiş, ona çok daha uzun gelen bir yarım saatin sonunda yeniden yola

koyulmuştu. Adamın evinden çıkar çıkmaz İdil'i aramıştı aslında. Bazı geceler İdil'in Şişli'de iki arkadaşıyla birlikte yaşadığı evinde kalırdı, ama o da aksi gibi Kadıköy'de çarktaydı o gece. Çaresiz, iki saatlik yolu gerisin geri dönmüştü gecenin ortasında. Patronun Beyoğlu'ndaki evinde kalabilse sabah da hemen şuracıktaki kafeye rahatlıkla gelirdi, fakat adam asla izin vermezdi buna. Belki de yine Keramet çıktıktan sonra nişanlısının evine gitmişti. Geceyi nişanlısının koynunda bitirince yaptıklarını temize çekiyor, aklınca kadını aldatmış sayılmıyor, diye düşünüyordu.

Amaan, ona koli mi yoktu sanki. Tek beldeli kolisi kafe sahibi değildi çok şükür. Ona kafedeki işi bulan laçoyu hatırladı, Semih. Şugar oğlandı. But tutardı vallahi. Keramet Semih'ten ücret almayı bile garipsemeye başlamıştı sonlara doğru. Hem parmakları kasılmaktan tutulasıya orgazmlar yaşıyor hem de üzerine para alıyordu, iyi mi. Yakışıklı olduğu kadar kibardı da Semih. Temiz, özenli adamdı. Şirketini İngiltere'ye taşımadan Keramet'e normalde iki ayda kazanacağı parayı âdeta zorla vermiş, gitmeden de kafedeki fal işini ayarlamıştı. Patronun böyle bir hödük olduğunu bilse, başka iş arardı kadına, Keramet'in hiç şüphesi yoktu. Fakat, artık çok uzaklardaydı Semih.

Keramet ona kapıyı açan diğer falcı-garsona gülümseyip kadife ceketini askıya astı, patronun henüz gelmediğini görünce kendine iş öncesi bir filtre kahve yapmak için loş mutfağa yöneldi. Türk kahvesinin o kumlu tadından pek hoşlanmazdı, ama kaderin cilvesi işte, şimdi o kahvelerden ek gelir sağlıyordu. İçmeyi sevmese de, kahve falı bakmayı oldum olası severdi.

Telvede hikâyeler görüşü ta çocukluğunda başlamıştı. Annesinin gün toplanmalarında halıda oynayıp misafir kadınların bacakları arasında koştururken, kahveler bitip de fincanlar ters çevrildi mi kulaklarını dikiverirdi. Neler olmazdı ki o fincanlarda... Tavuskuşları, iki başlı ejderler, cehennem ateşleri, yunuslar, seyahatler, yollar... Zamanla o da saklı şekilleri görebilmeye, türlü manaları yüzeye çıkarmaya başlamıştı. Bazen güne gelen kadınlardan öğrendiği anlamlar olurdu bunlar, bazen o an içine doğan, gözünün önünde canlanıveren hikâyeler. Annesi Perihan'a "Ay sizin çocuğa biri el mi verdi? Geçen dedikleri aynen çıktı vallahi," diyenler az değildi. Annesi kibarca gülümseyip soruyu geçiştirse de kadınların arasında oturmaktan keyif alan, hele de fala merak salan bir oğlu olmasından hiç hoşnut olmazdı. General karısı olarak koruması gereken bir ünü vardı ne de olsa. Kocalarının rütbelerinin eşlerine nasıl yansıdığını, kadınlar bir aradayken kendi aralarındaki hiyerarşileri nasıl koruduklarını daha çocukken öğrenmişti Keramet.

Annesinden ilk büyük dayağını da böyle bir günün akşamında yemişti. O güne dek Perihan oğlu sandığı kızınının yanaklarına bir-iki tokat, poposuna muhtelif zamanlarda ufak şaplaklar atmış, bazen de ellerine vurmuştu aslında, ama o günkü gibi baştan ayağa dövdüğü hiç olmamıştı. Zira konuşulmayanları bir bir konuşturmuştu kahve falı o gün. Keramet *french press*'in pistonunu yavaşça bastırırken suda dağılan taneciklere takıldı gözü. O karanlık gün de kadife kanepeye ilişmiş, dikkatle yanında oturan kadının fincanına bakıyordu. "Benim gibi kısa saçlı bir çocuk, ama üzerinde eteği var. Anne, ben de etek giyebilir miyim?" diye annesine

döndüğü ânı dün gibi hatırlıyordu. Kaç yaşındaydı, sekiz mi yoksa dokuz mu? Fincanın sahibi kadın genizden gelen sesiyle bir kahkaha atıp, "Olur mu ayol hiç öyle şey, eteği kızlar giyer," demişti. Keramet pekâlâ farkındaydı kimlerin etek giyebildiğinin. Söylemek istediği anlaşılmamıştı demek ki. Lojmanda sık sık evlerine girip çıktığı, hayatlarına dahil olduğu kadınların yanında hissettiği rahatlıkla, yüksek sesle tekrarlamıştı bu kez: "Tamam işte, ben de kızım, ben de etek giyeceğim." Perihan Hanım'ın oymalı koltuklarla dolu geniş salonunun orta yerinde kendisini oğlan değil de kız gibi hissettiğini işte böyle söyleyivermişti.

Bir yandan topuklu ayakkabılarıyla salonun halısında oyuklar açarken bir yandan da neşeyle gülüp konuşan kadınlar derin bir sessizliğe bürünmüştü o an. Keramet bazı kadınların birbirine "Belliydi zaten," dercesine yaptığı kaş göz işaretlerini yakalamıştı. Annesinin o anki şaşkın suratı bugün bile gözünün önündeydi. Altın yaldızlı çay bardağı elinde kalakalmış, gülkurusuna boyalı dudakları büzülüp küçücük olmuş, tüm yüzü hiddetten kızarmıştı Perihan Hanım'ın. Büyük bir kabahati örtmek istercesine, "Abuk subuk konuşma, çabuk odana, bir daha duymayayım!" diye bağırmıştı. Misafirlerin gidişini nasıl da korkuyla beklemişti. Son misafir de gittikten sonra odasına gelip kapıyı ardından kapatmıştı annesi. Babası evde değildi henüz. Hoş, olsa ne yazardı, en fazla zar zor duyulan bir sesle, "Perihan, yapma..." derdi, o kadar. Annesi üstüne yürüdükçe kalbi göğüs kafesini sıkıştırıyordu Keramet'in. "Beni herkesin içinde rezil ettin. Artık subay karıları gelince odanda oturacaksın. Taner Komutan'ın oğlu şöyle böyleymiş mi desinler istiyorsun? Erkeksin sen, erkek gibi

davranacaksın." Perihan Hanım sesini kontrol etmeye çalışsa da titreyen elleri, kan çanağına dönmüş gözleri öfkesini ele veriyordu. Annesini, o güne dek hiç böyle görmemişti. Lojmandaki çocukların çoğu babasından korkardı, Keramet ise o günden sonra annesinden korktu en çok. Bütün gün evde yalnız olduğu annesinden. Perihan Hanım kocasının ağır metal tokalı deri kemerlerinden birini getirmiş, çocuk acıdan ağlayıp bağırdıkça o da ağlamış, ağlaya ağlaya dövmüştü evladını. Keramet bu sırada gözlerini sıkı sıkı kapatmış, bu kâbusun bir an önce son bulmasını bekliyordu ki yüzünün yakınlarında duyduğu metalik sesle gözlerini açtı. Annesi dolaptan dikiş makasını kapmış, Keramet'in saçlarını kökünden kesmeye girişmişti. Bir yandan da kendi kendine konuşuyordu:

"Yarın lojmandaki berbere gideriz, o düzeltir. Uzamış, gözlerine girmiş zaten. Olmaz böyle, yok mümkünatı yok, olacak iş değil. Düzelir, hepsi düzelir. Berber hepsini düzeltir."

Keramet kafenin mutfağında acı kahvesini yudumlarken omuzlarına dökülen gür kestane rengi saçlarının arasından geçirdi elini. Ne çok yol almıştı o günden beri. Yine de annesi saçlarını kökünden kestiğinde kelleşmiş başının çirkinliğinden utanışını, okula giderken sıcak havalarda bile bere taktığını çok iyi hatırlıyordu. Kendisi olmaya dair ilk utancıydı ne de olsa, öyle kolay kolay sökülüp atılmıyordu ruhtan.

Henüz kafede hiç müşteri yoktu, Keramet kahvesini rahatça bitirdi. Bazı günler böyle yavaş ilerler, bazense okulu asan kızlar sabah erkenden damlar ya da orta yaşlı bir kadın grubu sabah kahvesini bedava falla

birleştirmek için kafeye âdeta çıkarma yapardı. Keramet'in kafedeki geliri yalnızca bahşişlerdi, bu yüzden de her zaman anlattıklarının ferah, mutluluk verici şeyler olmasına dikkat ederdi. Kimse kendisine felaket tellallığı yapan birine cömert davranmazdı ne de olsa. Bazen gözüne karanlık bir ayrıntı ilişse de gördüğünü yutar, dile getirmez, ayrıldığı sevgilisini unutamayanlara, bir yerlerden para bekleyenlere, bir türlü çocuğu olmayanlara hep umutlu haberler verirdi. Fal bakmayı hikâye yazmaya benzetirdi o, kendi hikâyesini silbaştan yazmış herkesin pekâlâ fal da bakabileceğine inanırdı. Ufak cep aynasına baka baka koyu yeşil gözlerine kalem çekti, uzun saçlarını eliyle şöyle bir düzeltip görünüşüne daha otantik bir hava katmak için mor şalını başına sardı. O sırada itişip kakışarak merdivenlerden çıkan ilk müşterilerin sesleri kulağına gelmeye başlamıştı bile.

"Bize iki Türk kahvesi, biri orta, biri sade, yanına da falınızı alırız," diye şakıdı kızlardan uzun boylu, kahverengi bukleli olanı. Perçemleri maviye boyanmış arkadaşıyla beraber boş kafenin pencere önündeki en güzel masasına kuruldular. Okulu kırmışlardı belli ki. Keramet kızların kahveleri bitip de fincanları soğuyunca gidip masalarına oturdu ve başladı söze.

"Merhaba küçük hanımlar."

İki kız yaşlarının verdiği muziplikle bu hitaba kıkır kıkır güldü. Tiyatro öğrencisi olmanın faydasıydı işte. Keramet müşterilerine de birer seyirci gibi davranıyor, onlara küçük de olsa bir şov vadettiğini unutmuyordu. Yarattığı etkiden memnun, sandalyesine iyice yerleşerek abartılı performansını sürdürdü.

“Geleceğinizi görmem için önce isimlerinizi öğrenmem gerekiyor küçük hanımlar. Ne de olsa isminizi bana verdiğinizde evrene, ‘Ben bu insana güvendim, en hakiki parçamı ellerine bıraktım,’ demiş olursunuz. Nefesiniz aramızdaki yolu katedip bana adınızı getirince o ad benim kulağımda mühürlenir, o andan itibaren benimle kalır. Böylece sizden bir parça bendeki bütüne eklenir. Sizi kendi içime alamazsam, o bağı kuramazsak, fal açmaz kendini. Şimdi bana güveniyorsanız söyleyin bakalım isimlerinizi.”

Keramet mavi perçemli Gamze ve kahverengi bukleli Mehtap’ın isimlerini işte böyle öğrendi, isimleri nefesleriyle beraber kulağında tuttu, içine aldı.

“Neyse halin, çıksın falın,” deyip açtı mavi perçemlinin falını. “Bak şurada üç tane yunus var, kuyruklarını görüyor musun? Tam üç tane laço görüyorum burada, yani filinta gibi kısmetlerin var, senin için kapışacaklar ayol.”

Kızlar gülüştü.

Gamze, “İkisini tahmin ediyorum da üçüncüsü kim acaba?” dedi yanında oturan Mehtap’ı heyecanla dürterek.

Keramet bir eli ağzında, diğer eli fincanı tutar halde, gördüklerini aktarmaya devam etti. Kızın hanesine ay doğmuştu, dersleri için endişelenmesine hiç gerek yoktu, hepsinden iyi notlarla geçecekti. Yakında kısa bir yolculuk görünüyordu, var mıydı başka şehirlerde görmek istediği birileri? Son olarak tabağın telvesini de fincana akıttı, fincanda çıkanları bir de tabaktan teyitleyip tekrarladı, böylece falın çemberini kapatıp kehanetlerini bitirdi. Çıkmıştı fal, tamamdı. Şimdi sırada diğeri vardı.

Keramet kahverengi bukleli kızın fincanına dokunur dokunmaz eli hafifçe çarpıldı. Bir anlığına hissettiği tedirginliği müşterilerine fark ettirmemeye özen göstererek, "Senin fincan biraz yüklü galiba tatlım," diye gülüp fincanı tabağından ayırdı.

Keramet için kahve yalnızca bir araçtı. İster telveden bakılsın, ister sudan, isterse kartlardan; o hikâye kendini açık etmek istiyorsa bir yolunu bulur, anlatıcının ağzında dile gelir, dinleyicinin kulağına ve kalbine ulaşırdı. Fincanı açtığında gördüğü kız çocuğunun yaşadıklarını Mehtap'a anlatmayı işte bu yüzden düşünmedi bile. Çünkü kelimeler bir kez ağızdan çıktılar mı, gider karşıdakinin içinde bir yerlere tutunur, artık geri çağrılamaz olurdu.

Keramet alacağı bahşişi unutmuş halde, sırf bu hikâyeyi karşısındaki kızın kalbinden uzak tutmak için, fincanda gördükleri yerine başka bir hikâye anlattı Mehtap'a. Çok parlak bir geleceği olduğunu, güzel okullar bitireceğini söyledi, tıpkı arkadaşı gibi onun da kısmetlerinden, derslerinden bahsetti kendini gülüp şakalar yapmaya zorlayarak. İçinden yükselen mide bulantısını bastırarak falı bitirdi, gülümseyerek kızların iznini isteyip, bahşişine kibarca teşekkür ederek masadan kalktı. Kızlar hâlâ boş fincanları inceleyip kendileri için kavga edecek oğlanların kim olduğunu hararetle tartışırken, Keramet bacakları kendisini zor taşır halde kafenin tuvaletine girdi. Klozetin kapağını hızlıca kaldırıp kustu.

İstemediği kişilerin bedenine dokunmasına, bedeni hakkında atıp tutmalarına yabancı değildi Keramet. Dayak yiyip saçlarının kökünden kesildiği o günden

önce dahi okula gitmek, zorbalıkla karşılaşacağını bildiği o sınıfa adım atmak çok zordu. Teneffüslerde hangi tuvalete gireceğini bilemez, birinde kız, diğerinde erkek yazan kapıların önünde sallanıp durur, pek çok kez ikisine de giremeden sınıfa dönerdi. Ne zaman ki ders ortasında öğretmenden izin alıp çıkar, işte o anlarda tuvaletler boş olurdu. O zaman korka korka kızlar tuvaletine girer, kabinlerden birine hızlıca dalıp kapıyı hemen arkasından kilitler, biri gelip de içeride olduğunu anlayacak diye kalbi yerinden çıkacakmış gibi hissetse de saatlerce tuttuğu çişini nihayet bırakırdı.

Kafenin tuvaletine girerken bunları düşünmedi bile. Sifonu çektikten sonra küçük lavaboda yüzüne su çarptı. Daha önce de kaç defa midesi kalkmış, içi burulmuştu fal bakarken; karşısındakinin acısını, travmasını hissettiği çok olmuştu, ama bu bir farklı etkilemişti işte. Fal Keramet'teki bir ortaklığı çağırmış olacaktı. Mehtap'ın küçücük bir çocukken nasıl korunmasız kaldığını, annesinin ve babasının onu abisinin yaptıklarından korumadığını görmüştü falda. Görmek ne kelime; o çaresiz yalnızlığı, abisinin tacizlerini, dayaklarını ta içinde duymuştu da, bu kez baktığı falda, kulağından içeri girip kalbine yerleşenler bir isimden fazlası olmuştu. Şimdi ilkokulun üzerinden neredeyse on yıl geçmişken Mehtap'ın falında gördükleriyle birlikte unutmaya çalıştığı anılar bir bir su yüzüne çıkıyordu sanki.

Sınıfındaki çocuklar kendisine pek çok isim takmıştı. "Top", "ibne", "o biçim"... O zamanki adının önüne "kız" sıfatını eklemeyi de ihmal etmezlerdi. Nedense utanılacak şeydi kız olmak, kıza benzemek. Oysa, çocukların hakaret ettiğini bilse de, kendisine kız

denmesi Keramet'in içini bir hoş ederdi. Ellerini kâğıt havluya kurularken, onunla bir ömür kız diye dalga geçenlerin, Keramet sonunda, "Evet, kızım ben," deyince bu kez nasıl da, "Yook, sen erkeksin," demeye başladıklarını düşündü. "Kür!" diye söylendi buruşuk kâğıdı çöp kovasına fırlatırken. Okuldaki çocuklardan yediği dayağın haddi hesabı yoktu. Erkek tuvaletine biraz da bu yüzden girmez, girse zorbaların ardından seğirteceğini bildiğinden tutardı çişini. Kimbilir kaç defa altına kaçırmış, ne kaçırması, düpedüz altına işemişti ilkokul boyunca. Babasının tayinleriyle her birkaç senede bir yeni bir okula başlasa da, zorbalıklar her yerde takip etmişti Keramet'i. Değişen şehirler, okullar, isimlerdi yalnızca. Takılan adlar, şiddet ve korkular hep aynı kalmıştı.

Babasının tüm torpiline, araya soktuğu tüm tanıdıklara rağmen askerî liseye de bu zırıl zırıl kız halinden dolayı alınmamıştı. Keramet'i doğduğu günden beri tanıyan bir orgeneral, "Bu çocuk askeriyede yapamaz, ona da yazık olur, size de," demişti annesiyle babasına. Perihan Hanım o zamanlar çok büyük hayal kırıklığına uğramış, çocuğunu erkek yapma girişiminin bir kez daha suya düştüğünü hissetmişti. Keramet'in sekiz yaşındayken bulunduğu açılma girişiminden sonra bu konu hakkında hiç konuşmamış, olanlar hiç yaşanmamış gibi davranmıştı annesi. Babasına söylemiş miydi, onu bile bilmiyordu. Hep kocasının ünvanından, onun askeriye içindeki saygınlığını korumaktan bahsederdi; oysa, asıl koruduğu kendi adı gibi gelirdi Keramet'e. Asker karısı olma kariyerinde çektiği tüm çilelerden, çömezliğinde kendisine eziyet eden diğer komutan karılarından sonra nihayet eriştiği bu gücü

riske atacak hiçbir şeye tahammülü yoktu. Artık subay eşleri de tıpkı erler gibi kendisine General Hanım diyordu. General Hanım, kahveniz nasıl olsun? General Hanım, sarı saç size çok yakışmış. General Hanım, hiç böyle kısır yememiştim, ellerinize sağlık.

General Hanım ve eşi, Keramet lisede yeniden kendilerine açılıp da artık katiyen erkek olarak yaşamaya devam edemeyeceğini söylediğinde önce onu doktorlara taşıdılar, askerî hastanelerde hormonlarını ölçtürdüler. Umutla doktorların, "Oğlunuzun erkeklik hormonu az olduğu için kafası karışmış, hemen düzeltiriz," demesini bekledilerse de, bekledikleri bir türlü olmadı. Keramet o hastaneden bu hastaneye sürüklenirken ürkekçe ailesinin sabrının tükenişini izledi. Nihayet son gittikleri doktor, "Çocuğunuz transseksüel yapıda, bu haliyle kabul etmekten başka çareniz yok," dediğinde içinde küçük bir umut peydah oldu. Belki artık onu kızları olarak kabul ederlerdi, belki her şey daha iyi olurdu bundan sonra. Sessiz araba yolculuğu boyunca içi pır pır etti.

Eve vardıklarında Perihan Hanım doğruca Keramet'in odasına gitti, kocasının tüm itirazlarına karşın çocuğunun kıyafetlerini bir bavula tıkıştırdı, "Benim oğlumu öldürdün, git bu evden, bir daha da gelme," dedi. Keramet o gün General Hanım'ın evinden elinde sadece birkaç parça eşyasıyla çıktı, bir daha da dönmedi.

Kafenin balkonuna çıkıp hâlâ titreyen elleriyle sigarasını yakmaya çalışırken İdil'i aradı. Biraz gullüm iyi gelir, diye geçirdi içinden. İdil, Keramet'in sigara içtiğini duysa kesin kızardı, "Bizim hormon haplarıyla

olmuyor sigara be aşkım, kaç kızın damarları pörtledi, bilsen. Felç olursan ben bakmam, nakka!" deyip azarlardı Keramet'i. İdil en az on beş yaş büyüktü Keramet'ten, kendi tabiriyle Tarlabaşı lubunyasıydı.

"Annesinin gülü, kız nerelerdesin, sesin soluğun çıkmıyor. Sokakta kalınca ararsın anca bu zavallı ananı!"

İdil, Ülker Sokak'ın en civcivli zamanlarına tanık olmuştu. Önceki nesil trans kadınların yaşadıklarını ilk kez İdil'den duymuştu Keramet. Onda kaldığı geceler, İdil ve ev arkadaşları Leman ile Ayça, Keramet'i rakı masasına oturtur, uzun uzun eski günlerden bahsederlerdi. Rakı kadehleri boşaldıkça doldurulur, kimi zaman Zeki Müren, kimi zaman Bergen eşliğinde kâh gülüp kâh ağlayıp eski günler yâd edilirdi. Emniyet Müdürü Halat İsmail'in baskınları, Halat'ın polislerine tek tek balyozla kırdırıp kızlar evlerine giremesin diye alıp götürdüğü kapılar, karakoldaki korkunç istismarlar... Keramet o kadar çok duymuştu ki bu hikâyeleri, sanki kendisi yaşamışçasına ağırlığını hissederdi hepsinin. Her rakı gecesinde tüm bunları ilk kez duyuyormuşçasına dinler, kadınların elini tutar, gözyaşlarına ortak olurdu.

"Ay anne, sen de yani, hemen madilik. Kızının canı sıkkın, bir sorsana önce nasılsın diye," dese de Keramet'in yüzü gülmeye başlamıştı bile. Yıllardır görmediği ailesinin yerine başka bir aile kurmuştu şimdi. İdil, Leman, Ayça, sonra Avcılar'da komşusu olan kızlar... Birinin yardıma ihtiyacı olduğu an tüm kavgalar unutulur, üstten baştan kesilip para toplanır, kimse aç, açıkta bırakılmazdı. Hoş, bazen öyle büyük kavgalar olurdu ki Keramet bir daha kimse birbirinin yüzüne

bakmayacak sanırdı. Ama sonra bir müşteri kızlardan birini döverdi de hepsi gider evini basar, adamı doğduğuna pişman ederlerdi. Her kızı böyle kurtarabilselerdi keşke... Sırf şu birkaç yılda bile tanıdıkları, tanımadıkları ne çok kadını gömmüşlerdi beraber. Aileleri teslim almazdı çocuklarının cansız bedenlerini çünkü. "Bizim öyle bir evladımız yok," derlerdi. Keramet bir gün kolilerinden biri kendisini öldürürse onu öz annesinin değil, İdil annenin gömeceğini biliyordu.

Telefonu kapattığında yükü hafiflemişti sanki. "Sana ne canım elâlemin çocukluğundan mocukluğundan, hangimize olmadı ki? Sen kendi işine bak," demişti İdil. "Kendi derdin sana yeter, geçmişi geçmişte bırak annem." Haklıydı. Keramet'in başında bir sürü bela vardı. Kafe sahibi her an gelip, "Sana boş boş otur diye mi para veriyorum?" demeye başlayabilirdi. Gerçi, doğru düzgün para verdiği de yoktu. Kıvrımlı balkon demirlerine yaslanmış halde dalgın dalgın aşağı baktı. Sahi, onu kafede tutan neydi? Para desen değildi. Düzgün bir koli bulunca burada bir haftada kazandığını bir gecede alıyordu. Yılbaşlarında, bayramlarda azalıyordu kolileri bir tek. Düzenli müşterileri o günleri genelde aileleriyle geçirir, kendisi de boşa çıkan diğer kızlarla beraber güzel bir bayram sofrası kurardı. Ama başka zamanlar kafedeki iş gerçekten o kadar da elzem miydi? Şaşırarak bunu hiç sorgulamadığını fark etti. Sanki kafe sahibini kızdırır da kolisinden de falından da olursa, sokakta kalacakmış gibi hissediyordu. Oysa düşününce hiç de gerçekçi değildi bu korkusu. En fazla herif arkasından yalan yanlış konuşur, o da bir daha yakındaki kafelerde iş bulamazdı, o kadar. Gücü ancak

yanında çalışanlara yeten adamın tekiydi patron. Öyle derin bağlantıları filan yoktu. Acaba bu işi ona Semih buldu diye Semih'i hayal kırıklığına uğratacak gibi mi hissediyordu içten içe? Duygularını şöyle bir yokladı. Semih'i özlüyordu özlemesine, ama o da binlerce kilometre uzağa gitmeyi tercih etmişti nihayetinde. "Ulan adam ta Londralarda kendine sıfırdan hayat kurdu, beni de bir daha arayıp sormadı. Elâlemin herifine ne borcum olacak?" diye düşünüp artık elini yakmaya başlayan sigarasının filtresinden son nefesini çekti.

İçeri girmek için sandalyesinden kalktığında kimbilir ne zamandır balkon kapısında durup kendisini izleyen kafe sahibiyle göz göze geldi. Adam düşüncelerini okumuş gibi alaylı bir gülümsemeyle kollarını kavuşturup, "Ee Keramet Hanım, kahve de getireyim mi?" diyerek kapı kirişine yaslandı. Üzerinde dün gece Keramet'i, "Haydi evine, yarın da geç kalma ha sakın, hiç acımam," diye yollarken giydiği koyu mavi kazak vardı hâlâ. Keramet gözlerini adamınkilerden kaçırmadan küçücük kalmış sarma sigarasını masadaki küllüğe bastırdı. Sigarayı parmağının altında ezerken nedense adamın çükünü eziyormuş gibi hissetti, ufak bir kahkaha kaçtı ağzından. "Yok canım, boktan kahveni sen iç. Kürdan similyanı da al, başına çal!" deyip balkon kapısını bedeniyle kaplamış adamı iterek içeri girdi. İsterlerse arkasından deli desinlerdi, ne yazar? Neye uğradığını şaşıran adamın hayretli bakışları eşliğinde askıdan ceketiyle çantasını aldı, mutfakta gıybet yapan diğer iki falcı arkadaşına uzaktan kocaman bir öpücük verdi ve kapıyı ardından çarparak kafeden ayrıldı.

Aradan geçen birkaç ayda Keramet okula sıkı sıkı sarılmış, beldeli kolileri ya da herhangi bir adamı derslerinin önüne koymayacağına söz vermişti kendine. Artık bitirecekti okulu, kararlıydı. On sekiz yıl boyunca sürdürmeye zorlandığı erkeklik rolünü oynamaktan daha zor olacak değildi ya şu tiyatro bölümü. Kafeden ayrıldıktan sonraki günlerde hata yapıp yapmadığını sık sık düşünmüş, ara ara içinden yükselen paniği engelleyememiş olsa da, çok geçmeden talihi dönmüş, kızlardan trans öğrenciler için açılan bir burs programını öğrenmişti. Kendisi de trans bir iş kadını bursa önayak olmuş, çok geçmeden pek çok başka bağışçı da bulunmuştu programa. Keramet ilk bursiyerlerden olmuştu.

İdil anneye yemeğe gittiği bir akşam artık beldeli koli kesmeyeceğini, okuluna odaklanacağını söylediğinde kadıncağız, "Kız ne şanslısın, bizim zamanımızda yoktu böyle burslar falan. Oku kız, sanatçı ol, biz olamadık, sen ol," deyip elindeki peçeteye sümkürmüştü.

Keramet kafeden ayrıldığı günü hiç unutmadıysa da kahverengi bukleli genç kıza baktığı fal zamanla hatırından çıktı. Fark etmedi, ama o günden sonra yavaş yavaş kahvenin her türünden soğudu. Nadir de olsa, güneşli günlerde taze kahve öğüten dükkânların önünden geçerken hissettiği ani bir mide bulantısında kendini hatırlattı Mehtap'ın hikâyesi. Böyle anlarda Keramet, "Sıcaktan oldu," dedi kendine. Başka bir defa rüyasından ağlayarak uyandı da, rüyada baktığı falı uyanır uyanmaz unuttu. Önceki gün şarabı biraz fazla kaçırmışım, dedi, dokunmuştu demek meret. Hatırlamak istemediği bir ânın zihin kafesinden

kaçtığını hiç düşünmedi. İçten içe biliyordu, havvakızı hayatta kalmak için unutkan olmak zorundaydı. Ta ki bir gün en sevdiği kafede ödevini hazırlarken bilgisayarda gözüne ilişen bir habere dek. "İstismarcı abisini öldürdü" yazıyordu başlıkta. Keramet içinde tuhaf bir hisle habere göz gezdirdi.

> On altı yaşındaki M. P. kendisini küçük yaştan beri taciz ettiğini söylediği abisi Harun P.'yi (31) yaşanan boğuşma sırasında bıçakladı. Harun P. kaldırıldığı hastanede yaşamını yitirdi.

Takip ettiği muhalif haber sitelerinden birinde çıkmıştı haber. Sayfada kızın resmini bulamadı, fakat ölen adamın bir fotoğrafını basmışlardı. Adamın yüzüne bakınca aylar önce kafeden ayrıldığı o gün gelip tüm ağırlığıyla kalbine oturdu. Mehtap'ın fincanına bakarken zihninde beliren yüz, şimdi bir ekrandan kendisine bakıyordu işte.

Titreyen eliyle sayfayı aşağı kaydırdı, hızlı hızlı okudu tüm metni. Haberde kızın gözaltına alındığı, bir ay sonra da mahkemeye çıkacağı söyleniyordu. Olay büyük tepki almış, ülkenin dört bir yanındaki kadınlar kızın serbest bırakılması için sokağa dökülmeye karar vermişti. Haberin sonunda şehir şehir listelenmiş eylem saatlerini inceledi Keramet. Hemen o akşam İstiklal Caddesi'nde bir yürüyüş organize edilmişti. Saatini dikkatle defterine not etti, sonra yeşil çayından bir yudum alıp telefonunu çantasından çıkardı. Karşı tarafın cevaplamasını beklerken elinin titremesinin durduğunu fark etti. Birkaç çalıştan sonra uykulu bir ses açtı telefonu.

Keramet, “İdil anne, akşam eylemdeyiz, hazırlan,” dedi.